

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
214. (1534.) szám**Kedves olvasónk!**

Az utóbbi időben ismét megszorodtak a posta által kézbesített Új Magyar Szó-előfizetésekkel kapcsolatos panaszok. Ha bármilyen problémával szembesül lapunk postai kézbesítését illetően, kérjük, jelezze Bérés Attila terjesztési menedzsernek a 0788-318-353 telefonszámon vagy a difuzare@maszol.ro e-mail címen.

Köszönjük!

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3460 ▲
1 amerikai dollár	3,1542 ▼
100 magyar forint	1,4191 ▲

Aktuális

3

USL: ötven fölött

Hat százalékat csökkent az ellenzéki pártok népszerűsége a Szociál-Liberális Szövetség (USL) megalakulása óta: külön-külön a szavazatok 58 százalékát szereztek volna meg, de az IMAS-felmérése szerint az USL népszerűsége 52 százalékra esett vissza.

Gazdaság

6

Fellendítheti a hitelezést az alapkamat-csökkentés

Negyed százalékkal 6 százalékra csökkentette az irányadó alapkamatot a Román Nemzeti Bank igazgatótanácsa. Romániában már másfél éve, 2010 májusa óta változatlan volt a 6,25 százalékos alapkamat.

Kultúra

8

Féldíőnél a színházfesztivál

„Az idei bukaresti színházi fesztivál (FNT) színvonala talán magasabb, mint a korábbi években. Látszik, hogy a szervezők arra törekedtek, hogy a legjobbakat hozzák el, mindegy, hogy honnan” – értékelte lapunknak a féldíőhöz érkezett rendezvényt Zsehránszky István színikritikus.

Vezércikk

3

A görög beteg

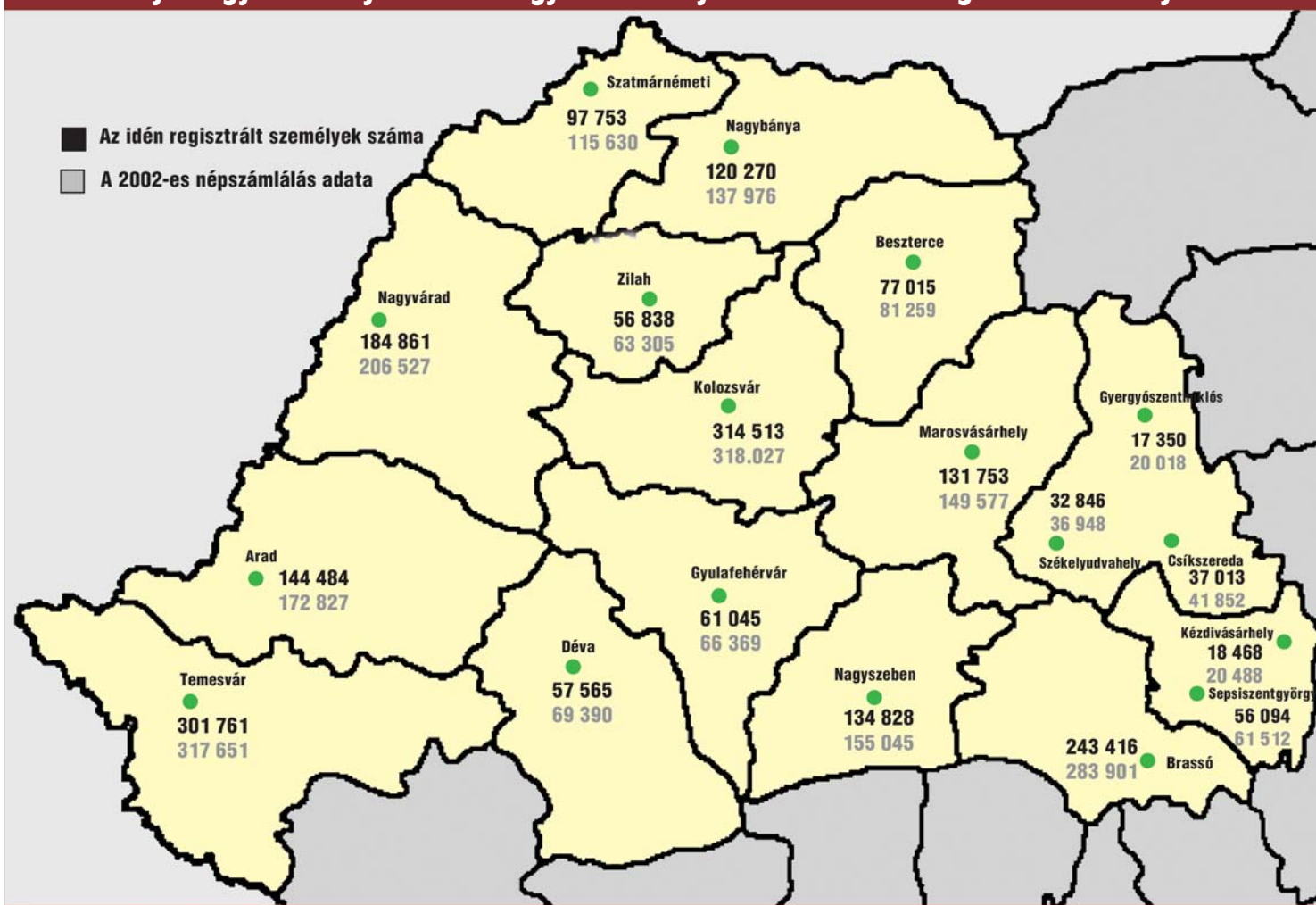
Amint helyi népszavazással nem lehet eldönteni, hogy műteni kell-e vagy sem a heveny vakbélgyulladásban szenvedő polgármestert, hanem a döntést orvosra kell bízni, ugyanígy a népszavazás teljességgel fölösleges és haszontalan eszköz a görög válság kezelésében. A népi voks sikerülhet ugyan – de a beteg meghal. ▶

Székedi Ferenc

Híjával találtattunk

Szociológusok becslése szerint 18,5 millióra csökkent a romániai lakosság száma

Az erdélyi megyeszékhelyekben és nagyobb székelyföldi városokban regisztrált személyek száma

A kérdőívek feldolgozásakor derül majd ki, hogy népszámláláson tapasztalt visszaélések torzították-e a magyar népeességre vonatkozó adatokat, és ha ennek lesznek jelei, az RMDSZ kész az Európai Uniónál bepanaszolni a román hatóságokat – mondta lapunknak Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára, aki szerint a visszaéléseknek nem volt tudatos kampányjellegük. A kedden közölt adatok alapján Kiss Tamás szociológus úgy becsüli: Székelyföldön mérséklődött a népességfogyás, Románia lakossága pedig 18,5 millióra csökkent. **4. és 7. oldal ▶**

„Görög tüzet” oltanak a G20-ak

Gy. Z.

Rendkívüli válságtanácskozást tartottak tegnap este, lapzártánk után Cannes-ban, mai és holnapi csúcstalálkozójuk előtt a G20-ak a görög válság kieleződése miatt. A rendkívüli válságtanácskozásról Angela Merkel német kancellár és Nicolas Sarkozy francia elnök telefonon állapodott meg kedden, miután értesült Jeórijosz Papandreu görög miniszterelnök bejelentéséről a mentőcsomag fogadtatásával kapcsolatban januárra tervezett népszavazásról. A referendum sokak szerint egyenes út a görög államcsúdhöz, amely az euróvezetere is nagy veszélyt jelenthet.

Folytatás a 2. oldalon ▶

Költségvetés, mostoha időkre

Emil Boc miniszterelnök tegnap este arról biztosította a Nemzetközi Valutaalap küldött-vezetőjét, Jeffrey Frankset, hogy kormánya „rossz időkhöz illő” költségvetést készít elő jövő évre, amely megvédi Romániát a „viharba kerüléstől”. **6. oldal ▶**

Jeffrey Franks viharos időket jósolt Emil Boc miniszterelnöknek

A pártok védik a „nemzetet”

Egységbe forrasztotta az amúgy napi rendszerességgel marakodó román pártokat az RMDSZ-nek az a javaslata, hogy az alkotmányból töröljék a Románia nemzetállamiságát kimondó részt. A szövetség azt szeretné, ha az alaptörvény első paragrafusából eltűnne a „nemzet-állam” kifejezés, helyette az maradna, hogy „Románia szuverén és független, egységes és oszthatatlan állam”. Varga Attila, az RMDSZ alkotmányjogász képviselője elmondta, hogy a szövetség ezáltal következetességről tesz bizottságot, hiszen az 1991-es alkotmány elfogadásakor, majd annak 2003-ban történt módosításakor is ugyanezt javasolta. **3. oldal ▶**

Röviden

Rengett a föld Magyarországon

Kiseb földrengés volt tegnap hajnalban Magyarország területén, Kóny és Ikrény térségében, Győr-Moson-Sopron megyében. A mozgás négy perccel egy óra előtt történt, és a Richter-skála szerint 3,8-as erősségű volt.

Hazaszállítják a holttesteket

A jövő hét elejéig az M43-as autópályán hétfőre virradóra történt tömegszerencsétlenség összes áldozatának holttestét Romániába szállítják – jelentette be tegnap Rázvan Paul Ciolcă, a szegedi román főkonzulátus másodtitkára. A főkonzulátus állandó kapcsolatban van a rendőrséggel és a Szegedi Tudományegyetem igazságügyi szakértői vizsgálatokat végző munkatársaival, és segítséget nyújt a hozzátartozóknak – tette hozzá. A diplomata tájékoztatása szerint a kamionsofőr a körülményekhez képest jól van, a kisbuszból kiszabadított férfi állapota viszont továbbra is kritikus.

Kiadják Svédországnak Assange-t

Nagy-Britannia kiadja Svédországnak Julian Assange-t, a *WikiLeaks* alapítóját, akit szexuális visszaéléssel vádolnak a skandináv országban – döntötte el a londoni fellebbviteli bíróság tegnap.

Feljelentették a török kormányfőt

Több művész, tudós és politikus bünetőfeljelentést tett a karlsruhei szövetségi főügyészségen a török kormányfő, Recep Tayyip Erdogan (*képünkön*), továbbá Vecdi Gönül védelmi miniszter és elődje,

Sabahattin Çakmakoglu, valamint több magas rangú katona ellen. A vád: háborús bűnök és a törökországi kurdokkal szemben emberiség elleni bűntettek elkövetése.

Kanada sem fizet az UNESCO-nak

Kanada is beszüntette évi 7 millió euró meghaladó összegű kifizetését az UNESCO-nak, egy nappal azt követően, hogy a szervezet teljes jogú tagként fölvetette a Palesztin Hatóságot. „A felvétel nem szolgálja a közel-keleti béke érdekeit” – magyarázta a döntést John Baird kanadai külügyminiszter kedden Torontóban. Ezt megelőzően hasonló döntést hozott az Egyesült Államok is.

Az unió felszólította Izraelt

A kelet-jeruzsálemi és a ciszjordániai zsidó telepítés kibővítéséről szóló keddi határozat visszavonására szólította föl tegnap az Európai Unió Izraelt. Catherine Ashton, az unió kül- és biztonságpolitikai főmegbízottja egyúttal szorgalmazta, hogy mind az izraeli kormány, mind pedig a palesztin fél térjen vissza a „közel-keleti kvartett” (az EU, az Egyesült Államok, az ENSZ és Oroszország) által felügyelt tárgyalóasztalhoz.

Erdélyi gyerekek kapják a pénzt

Andre Agassi dedikált kötetére licitálhatnak az érdeklődők november 2. és 16. között az egyik aukciós oldalon. A *Vaterán* zajló árverés bevételét a Dévai Szent Ferenc Alapítvány, ezen belül a gyergyószárhegyi Kájoni János Gyermekotthon kapja: itt 52 magyar gyerek lakik, rajtuk kívül még tizenhatan részesülnek napközis ellátásban. Az intézménynek megbízható közlekedési eszközre és vízszűrő berendezésre van szüksége.

„Görögtüzet” olt a G20

Folytatás az 1. oldalról

A dél-franciaországi Cannes-ban mintegy 25 állam- és kormányfő részvételével ma és holnap tartják a legfejlettebb ipari és vezető felzárkózó országokat tömörítő G20-ak csúcstalálkozóját. A legutóbbi brüsszeli EU-csúcson elfogadott mentőcsomagról tartandó, váratlanul bejelentett görög referendum miatti, tegnapi rendkívüli válságtanácskozáson a német kancellár és a francia elnökön kívül az Európai Unió, az Európai Tanács, valamint az Európai Központi Bank (EKB) és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) vezetői vettek részt.

Kedden Herman van Rompuy, az EU állam- és kormányfői tanácsának elnöke, valamint José Manuel Barroso főbiztos közös közleményben reagált a görög népszavazás tervére. Az athéni bejelentést követően már konzultáltak Papandreuvval. Angela Merkel és Nicolas Sarkozy Cannes-ban külön megbeszélést tartott a görög féllel.

A kialakult helyzetet Berlinben úgy értékelik, hogy a tervezett referendum kényelmetlen eredménnyel zárulhat: a csúcson született megállapodásokat ugyanis a többség nagy valószínűséggel elveti. Ez beláthatatlan következményekkel járhat az euróövezeti térségre – vélekednek a szakértők, utalva arra, hogy ebben az esetben Görögország semmilyen segílyre sem számíthat. A lehetséges vészforgatókönyvek között a görög államcsőd elkerülhetetlen bejelentését, továbbá Görögországnak az euróövezetből való ki-

Népek csúcstalálkozója – globalizációellenes megmozdulások Nizzában

„Előbb az emberek, aztán a pénzügyek!” – ez a szlogenje a társadalmi igazságosság jegyében Nizzában több ezer globalizációellenes aktivista részvételével kedden megkezdődött nemzetközi rendezvénysorozat első megmozdulásának. A 2500 rendőr által biztosított, karneváli hangulatú békés felvonulás fő követelése a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó bevezetése. A G20-ak csúcstalálkozójaival párhuzamosan az alig harminc kilométerre lévő Nizzában hirdettek meg mintegy negyven antiglobalizációs szervezet – egyebek mellett az Attac, a Greenpeace, az Em-

ber Jogi Ligája *Népek csúcstalálkozója* címmel egy héten át – konferenciákat, színházi előadásokat, kerekasztal-beszélgetéseket és ellentüntetéseket. „Éveken át azt magyarázták nekünk, hogy irrealisták vagyunk, és nem érzékeljük, hogy mi zajlik a világban. Most pedig éppen azok, akik korábban bolondnak tartottak minket, átvették a követeléseink egy részét” – mondta Raphael Pradeau szóvivő az *I-télé* francia hírtelevízióban. A szórólapok szerint a tüntetők elutasítják, hogy azok erőszakolják rá a világra a megoldásaikat, aki a válságot okozták.

ber Jogi Ligája *Népek csúcstalálkozója* címmel egy héten át – konferenciákat, színházi előadásokat, kerekasztal-beszélgetéseket és ellentüntetéseket. „Éveken át azt magyarázták nekünk, hogy irrealisták vagyunk, és nem érzékeljük, hogy mi zajlik a világban. Most pedig éppen azok, akik korábban bolondnak tartottak minket, átvették a követeléseink egy részét” – mondta Raphael Pradeau szóvivő az *I-télé* francia hírtelevízióban. A szórólapok szerint a tüntetők elutasítják, hogy azok erőszakolják rá a világra a megoldásaikat, aki a válságot okozták.

getlenül – úgy értékelik, hogy Papandreu miniszterelnök rendkívül kockázatos utat választott.

A kormánypártok és az ellenzék vezető tisztségviselői egy-

aránt úgy vélekednek: a tervezett referendummal a görög miniszterelnök nemcsak országa, hanem az euróövezet jövőjét is kockáztatja. ◀

Altemplom épült Kőbányán az Erdélyi Gyülekezetnek

ÚMSZ

▶ A kőbányai Reménység Szigetén kedd délután felavatták az Erdélyi Gyülekezet új altemplomát. A magyar kormány az egyházakkal való együttműködésre helyezi a hangsúlyt, ennek az egyik kézzelfogható jele, hogy a templomépítési szándékot 10 millió forinttal támogatta – mondta az avatást megelőzően az egyházi kapcsolatokért felelős államtitkár. Szászfalvi László hozzátette: ez a jelentős lépés is jelzi, hogy a kormány minden fontos és jó kezdeményezést segít felkarolni.

A határok feletti nemzetegyesítés már régen elkezdődött, hama-

rosan pedig templom emelkedik a Reménység Szigetén – mondta az avatást megelőzően Tócs László. Az Európai Parlament alelnökének megfogalmazása szerint: a nemzet egyesítésének „szpirituális, lelki dimenzióján fáradoznak, amely nélkül üres lenne minden törvényes keret, akár a kettős állampolgárság, hiszen minden jogi formának a tartalom nyújt hitelt”.

Az Erdélyi Gyülekezet most felavatott altemplomában lévő csaknem 400 négyzetméteres istentiszteleti hely, urnatemető és kopjafagyűjtemény építése eddig mintegy 2 millió lejnek megfelelő 90 millió forintba került. ◀

Világítanak Budapesten. Tavaly még így imádkoztak Kőbányán

Gulyás és az '56-os Wittner törvénnyel tenne igazságot

Híresszefoglaló

▶ A magyar országgyűlés tárgysorozatba vette és tegnap lapzártánk után azt a törvényjavaslatot, amely kimondaná, hogy – a nürnbergi katonai törvényszék alapokmányában meghatározott – emberiség elleni bűncselekmények nem évülnek el, büntetési tételüket pedig az elkövetéskor hatályos jog alapján kell megállapítani. A kormánypárt így vonná felelősségre az 1956-os forradalmat követő megtorlások politikai megrendelőit.

Az előterjesztő Gulyás Gergely fideszes országgyűlési képviselő korábban azt mondta: előterjesztése szűk személyi kört, legfeljebb néhány tucat embert érintene, közülük Biszku Béla korábbi kommunista belügyminisztert, a megtorlások egyik irányítóját nevesítette. Közölte azt is, hogy a jogszabály hatálybalépése után a Fidesz-frakció megteszi a szükséges lépéseket a büntetőeljárások megindításához.

Az utóbbi időben a magyar – elsősorban konzervatív, jobboldali érzelmű – közvélemény sorai közt egyre gyakrabban esik szó arról, hogy 1956 még élő leverőin számon kell kérni tettüket. Biszku Bélát azért emelte ki a fideszes politikus, mert az egykori belügyminiszter, később a Magyar Szocialista Munkáspárt központi bi-

zottságának a titkára, a politikai bizottság tagja töltötte be a legmagasabb posztot a még ma is élő felelősök között.

A közelmúltban egy 56-hos halálraítelt, Wittner Mária fideszes képviselő azzal a javaslattal állt elő, hogy mindenképpen kurtítani kell azoknak a nyugdíjait, akik a pártállam idején az állampárt magas rangú funkcionáriusai voltak. Ő is Biszku nevét említette, mivel a 90 éves egykori belügyminiszter havonta 600 ezer forint fölött kap ellátást, miközben Wittner sorstársai kénytelenek beérni alig néhány tízezer forinttal. Az olyan rendszerváltó pártvezetők, mint például Pozsgay Imre volt államminiszter, vagy Szűrös Máttyás, a magyar Országgyűlés elnöke (*képünkön*), ideiglenes államfő, a köztársaság kikiáltója – automatikus végrehajtás esetén – ugyancsak beleszólnak a törvény hatálya alá tartozók társaságába. Szűrös Máttyás nyugdíja egyébként 180 ezer forint (körülbelül 4 ezer lej). ◀

USL: ötven fölött

M. Á. Zs.

Hat százalékos csökkent az ellenzéki pártok népszerűsége a Szociál-Liberális Szövetség (USL) megalakulása óta: külön-külön a szavazatok 58 százalékát szereztek volna meg, de az *Adevărul* című napilap által megrendelt IMAS-felmérés szerint a szociáldemokraták és liberálisok alkotta USL népszerűsége 52 százalékra esett. Második helyen, több mint 35 százalékos lemaradással a Demokrata Liberális Párt (PDL) áll, amely a maga 17,6 százalékaival alig előzi meg a Dan Diaconescu nevével fémjelzett Nép Pártját (14,4 százalék). Bejutna még a parlamentbe a szokatlanul magasán mért RMDSZ (7,4 százalék) és az 5 százalékos küszöböt éppen csak átlépő Nagy-Románia Párt (PRM). Cristian Părulescu, a Pro Democrația Egyesület elnöke szerint a közvélemény-kutatás eredménye a hatszázalékos veszteség ellenére előnyös az USL számára. „Sikerült nekik az 50 százalékos lélektani határ fölött maradni a pártok közötti elkerülhetetlen súrlódások ellenére” – fogalmazott a politológus. Hozzátette: a tetemes hátrány ledolgozása érdekében Traian Băsescu államfő és a PDL megpróbálják majd hasonló konstrukcióba, például a már többször beharangozott Népi Mozgalomba gyűjteni a kormányközeli alakulatokat. A politikusok népszerűségi versenyét is az ellenzék nyerte meg az IMAS-felmérés szerint: az első két helyen az USL két társelnöke, a liberális Crin Antonescu (27,7 százalék) és a szociáldemokrata Victor Ponta (25,7 százalék) áll. A képzeletbeli dobogó harmadik fokát Teodor Meleșcanu foglalja el a maga 15,8 százalékaival. ◀

Védik a „nemzetet”

ÚMSZ

Egyhangúlag elfogadhatatlannak nevezték a román politikai pártok az RMDSZ azon alkotmánymódosító javaslatát, amely az alaptörvény első fejezetéből törölné a Románia nemzeti jellegére vonatkozó kitételeket. Ioan Oltean, a Demokrata Liberális Párt (PDL) főtitkára szerint alakulata határozottan elutasítja a javaslatot. „Biztosan állíthatom, hogy a képviselőház jogi bizottsága megvitatta és elutasítja az RMDSZ indítványát. A PDL szerint a kezdeményezés teljes mértékben alkotmányellenes, és nem felel meg a valóságnak” – fogalmazott Oltean. Pártbeli kollégája, Roberta Anastase alsóházi elnök szerint erről a kérdéstről még csak tárgyalni sem le-

het. „Erről nem tárgyalunk, fel sem merül témaként” – szögezte le. A másik koalíciós alakulat, az Országos Szövetség Románia Haladásáért (UNPR) tiszteletbeli elnöke, Cristian Diaconescu módosíthatatlannak nevezte az állam alapvető szerkezetével kapcsolatos alkotmányos előírásokat. „Most az ország adminisztratív-területi átszervezése a fontos Románia európaibbá válása érdekében, nem az enklávék létrehozása irányában” – mondta.

Hasonló álláspontra helyezkedtek az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség (USL) vezetői is. Victor Ponta szociáldemokrata pártelnök választási fogásnak nevezte az RMDSZ kezdeményezését. Hozzátette: pártja szerint nem szabad módosítani 2012-ben az alaptörvényt, hiszen a jövő esz-

tendő választási év. Ponta úgy véli, hogy az RMDSZ azért javasolta a nemzetállam fogalmának törlését, hogy szavazatokat nyerjen a magyarok körében. Mircea Dușa, a PSD Hargita megyéből származó képviselőházi frakcióvezetője szerint javaslatával az RMDSZ megpróbálja kihasználni az országban uralkodó káoszt, példaként pedig azt hozta fel, hogy Hargita és Kovászna megye máris „állam az államban”.

Varga Attila, az RMDSZ alkotmányjogász képviselője a *Transindex* hírportálnak arról beszélt, hogy a szövetség következetességének bizonyítéka a nemzetállam kifejezés törlésére vonatkozó módosító indítvány, hiszen az 1991-es alkotmány elfogadásakor, majd annak 2003-ban történt módosításakor is ugyanezt javasolták. ◀

Traian Băsescu államfő több alkalommal is az alkotmány első fejezetét idézte az autonómiát követelő magyaroknak

Bevárnák Hargitát és Marost

Kovács Zsolt

A háromszéki önkormányzat által elfogadott Székelyföld egységéről szóló népszavazásnak csak úgy van értelme, ha Hargita Megye Tanácsa és a maroszéki önkormányzatok is hasonló referendumokat írnak ki, jelentette ki sajtótájékoztatóján Kulcsár Terza József. Az MPP háromszéki elnöke szerint a polgári párt és az RMDSZ közös érdeme, hogy a Kovászna Megyei Tanácsban sikerült elfogadniuk azt a határozatot, amely szerint 2012. március 11-én megszervezik az egységes Székelyföldről szóló népszavazást. Mint arról tájékoztattunk, a referendumon két kérdésre várnak választ. Egyik az, hogy egyetértene-e a polgárok Kovászna megye területének módosításával; a második pedig, hogy Kovászna megye módosított területe a Ținutul Secuiesc – Székelyföld

adminisztratív egység része legyen-e. Kulcsár Terza József elmondta, felkéri Henning Lászlót, a háromszéki önkormányzat RMDSZ-frakciójának vezetőjét, írjanak közösen levelet a Hargita megyei és maroszéki önkormányzatoknak, és javasolják, hogy a háromszéki példát figyelembe véve, mindenhol fogadjanak el hasonló határozatokat. Mint arról beszámoltunk, a háromszéki önkormányzat hétfőn fogadta el azt a határozatot, amely szerint népszámlálást szerveznek az egységes székelyföldi megye létrehozásáról. Az MPP-s politikus reményét fejezte ki, hogy az RMDSZ által támogatott György Ervin prefektus nem támadja meg a határozatot. Erdély András, a Kovászna megyei prefektúra szóvivője úgy nyilatkozott: a megyei önkormányzat től még nem kapták meg a határozatot, kézhezvétele után elemzik, és közlik álláspontjukat. ◀

Székelyföldön „maradnának” a bodzavidéki románok

A tervezett népszavazás révén módosulna Kovászna megye területe, így nem lenne része a románok által lakott, és nem a történelmi Székelyföldhöz tartozó Bodzavidék. Lecă Băncilă bodzafordulói polgármester lapunk érdeklődésére kifejtette: egyetért azzal, hogy mindenkinek jogában áll ilyen határozatokat kezdeményezni, de szerinte ez fölösleges időpocsékolás volt, hiszen a referendum úgyszem valósulhat meg. „Ez az akció nem volt kellőképpen előkészítve, hiszen nem kérdezték meg a bodzavidékieket, hogy mi a véleményük. A kezdeményezés nem visz bennünket sehová, hiszen törvénytelen, mert a megyei tanács nem írhat ki népszavazást ebben a témában” – mondta Lecă Băncilă.

Szekus-hatásköröket adna a SRI-nek Cezar Preda?

M. Á. Zs.

Az ellenzéki pártok ma folytatnák a képviselőházban a tegnapi botrányba fulladt nemzetbiztonsági törvény vitáját. A Szociál-Liberális Szövetség (USL) semmiképp nem szeretné, ha a hírszerző szolgálatok működését szabályozó jogszabályt hallgatólagosan fogadnák el az alsóházban, ugyanis szerintük Cezar Preda demokrata liberális honatyja (*képünkön*) módosító indítványa a gyűlölt Szekuritáté tisztekéhez hasonló hatáskörrel ruházná fel a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) munkatársait. „Románia modern, demokratikus állammá vált 1989-ben. Nem tűrjük, hogy a titkosszolgálat olyasmikkel foglalkozzon, amit korábban a Szekuritáté csinált. Ha ezt most megengedjük, akkor később ez visszaüthet ránk, mindannyiunkra” – figyelmeztette képviselőtársait Călin Popescu Țăriceanu volt miniszterelnök, a Nemzeti Liberális Párt alsóházi frakcióvezetője.

Az ellenzékiek akkor fakadtak ki, amikor a pártja álláspontját védő Ioan Oltean képviselőházi alelnök nem engedélyezte a tegnapi „maturizálódó” jogszabály vitáját.

Cezar Preda módosító javaslatát szerint a SRI „egyes, kiválasz-

Cezar Preda

tott tisztjei” különleges nyomozási hatásköröket kapnának, az általuk összegyűjtött információk felhasználhatóak lennének bünvádi perekben.

A kezdeményezéssel a PDL két volt igazságügyi minisztere sem ért egyet, Valeriu Stoica és Monica Macovei a törvénytervezet elvetését javasolták kollégáiknak. Ezzel ellentétben a SRI vezetői „értékelendőknek” nevezték Cezar Preda javaslatát. George Maior SRI-igazgató szerint az ellenzék szándékosan félreértelmezi a tervezetet, az Európai Unió több tagországában rendelkeznek hasonló hatáskörökkel a hírszerző szolgálatok. ◀

A görög beteg

Székedi Ferenc

Ha a kilátásba helyezett, Európát feje tetejére állító görögországi népszavazásról írunk, akkor alighanem a várható eredményrel kapcsolatos legtalálhatóbb fogalom a harakiri lehetne. Dehát meglehetősen stílustalanság, hogy a demokrácia fogalmának szülőhazáját japán kifejezéssel illessük, inkább maradjunk a pirruszi győzelemnél, hiszen közismert hogy az ókorban ez a nagyszerű feyvertény egyenlő volt a vereséggel. Azaz amennyiben – a különböző alkotmányossági csapdákon, bizalmatlansági indítványokon és más szabályozásokon átvergődve – a görög kormány mégis kírja a népszavazást, és a görögök elutasítják a hitelek adott részének elengedését, illetve visszafizetésükkel kapcsolatos megszorító intézkedéseket, akkor országuk a saját kardjába dől, és senki nem tudja megmenteni. Befellegzik a turizmusnak, megindul a kivándorlás és Zorbával, a göröggel már nem csupán a mozgóképeken, hanem világszerte, a legkülönbözőbb országokban, egyre gyakrabban fogunk találkozni.

Az eddigi történelmi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a demokrácia ókori letéteményesei még a huszadik század különböző viharaiiban is igen gyakran éltek egy másik ókori mondással: ha nagyobb baj adódott, akkor bizony sűrűn elhajóztak ha nem is mindig melegebb, de mindenképpen biztonságosabb égtájakra. Így alakultak ki nem csupán a nyugati, hanem még a kelet-európai országokban is görög kolóniák, és kétség nem fér hozzá: ha az ország összedől, az állami gépezet kezelhetetlenné és irányíthatatlanná válik, akkor a görög vendéglők száma más országokban alaposan megugrik.

A következmények azonban nyilvánvalóan ennél a kesernyész megjegyzésnél jóval drámaibbak lehetnek, és jól jelzi mindezt az egész világon átszaporító tőzsdépánik, valamint a megcsappanó értékpapír-forgalom. Ha ugyanis nem működik a karantén – mai divatos szóval tűzfal –, akkor a görög beteg nagyon is fertőző lehet, különösképpen azokon a pénzügyi és gazdasági kapcsolatokon keresztül, amelyek több európai országhoz fűzik, és nem is akárhogyan. Az unió görögországi mentőcsomagját nem a politikusok, hanem Európa és a világ legjobb közgazdászai gondolták ki, az előbbieknél csupán a politikai döntéshozatal szintjén kellett elfogadtatniuk. Botorság lenne tehát azt gondolni, hogy a meglehetősen összetett, a jelenségeket csak töredékeiben ismerő és nyilvánvalóan inkább a jelenre, semmint a jövőre összpontosító népakarat felülírhatná a közgazdasági ismeretek megalapozta szakmai döntéseket. Amint helyi népszavazással nem lehet eldönteni, hogy műteni kell-e vagy sem a heveny vakbélgyulladásban szenvedő polgármestert, hanem a döntést orvosra kell bízni, ugyanígy a népszavazás teljeséggel fölösleges és haszontalan eszköz a görög válság kezelésében. A népi voks sikerülhet ugyan – de a beteg meghal.

Román lapszemle

Huszonöt milliárd euróért lehetne eladni Románia 13 millió hektár termőföldjét – az árak Moldvában és Olténiában a legalacsonyabbak, Vaslui megyében például egy hektár akár ezer euróval is olcsóbb, mint Bukarest közelében. Bár az országban az elmúlt években ötszörösére nőtt a mezőgazdasági területek értéke, még most is a legolcsóbbnak számítanak az Európai Unióban. (*Financiarul*) ▶ Románia lakossága továbbra is a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezők közé tartozik az európai országok állampolgárai között. A világvagyon 231 ezer milliárd dollár, amelynek legnagyobb „szelétét” a svájciak és a norvégok birtokolják. (*Național*)

Cenzus: népesség össze (-vissza) írás

Amint az várható volt, a romániai népszámlálás két hete alatt nem sikerült felmérni a teljes lakosságot, maradéktalanul feltérképezni a gazdaságokat, lakásviszonyokat, nagyrészt szubjektív okokból: a felmérést végzők hibájából.

Bogdán Tibor

▶ Az első európai normák szerint végzett romániai népszámlálás voltaképpen kudarcral zárult: a feladat meghaladta az Országos Statisztikai Intézet teljesítőképességét.

Holtak „élő” személyi számai

Szociológusok többnyire egyetértenek azzal, hogy a kérdőívek nem feleltek meg a szakmai követelményeknek, a számlálóbiztosok felületet felkészítést kaptak, és az sem kizárt, hogy több esetben – így a nemzetiségre, anyanyelvre, vallási hovatartozásra vonatkozó pontoknál – szándékosan félretájékoztatták őket. Túl sok panasz érkezett ugyanis – elsősorban a magyarlakta vidékekről – ar-

ra vonatkozóan, hogy a biztosok megpróbálták kihagyni az ezzel kapcsolatos kérdést, vagy nem voltak hajlandók beírni távollevő családtagok ilyen vonatkozású adatait.

Zavart okozott a személyi szám megadásának kérdése is: a statisztikai intézet kezdetben ezt kötelezőnek nyilvánította, majd szóvivője választhatónak jelölte meg, hogy az intézmény két nap után ismét visszatérjen az eredeti változathoz.

A zűrzavart fokozták a(z ellenzéki) politikusok, akik a személyi szám megadásának megtagadására buzdítottak, azzal érvelve, hogy a hatalom azokat választási csalásra akarja majd felhasználni, holott feltüntetésével kikerültek volna a nyilvántartásból az időközben elhunytak sok esetben még mindig „aktív” személyi számai – márpedig

a hatalom éppen ezekkel tudott volna „többlétszavazatokat” szerezni magának. Szociológusok nem tartják kizártnak, hogy akár kétmillió ilyen személyi szám is „forgalomban” van még Romániában.

Nem büntettek

Jóllehet az adatszolgáltatást megtagadó személyeket 2000-5000 lej közötti összeggel büntethették volna meg, bírságolásra végül is nem került sor. Jó romániai módra ugyanis messzemenően értelmezhetővé tették a választástól való elzárkózást, amiért csak akkor lehetett volna büntetni, ha az illető rosszindulatból nem hajlandó felelni a kérdésekre. A rosszindulat pedig gyakorlatilag bizonyíthatatlan, arról nem is beszélve, hogy az érintett személy bármikor le is tagadhatja elutasító magatartását.

Egy személynek azonban még így is fizetnie kellett: egy focsani-i férfiról van szó, aki ittas állapotban nem engedte távozni lakásából a számlálóbiztosot. A bírságot azonban ebben az esetben is közrendhárításért rótták ki.

Panasz, kifogás a népszámláláshoz sem érkezett a népszámlálás idején. Gheorghe Iancu a személyi szám megadásának kérését teljes mértékben törvényesnek tartja, mivel a számlálóbiztosok mindegyike teljes titoktartási kötelezettséget vállalt. Ennek megszegése pedig törvényes következményekkel, akár büntető eljárás beindításával is járhat. Az ombudsman egyike volt a 677. számú törvények kidolgozóinak; a jogszabály biztosítja a személyes vonatkozású adatok szigorúan bizalmas kezelését és felhasználását.

Bukarest – a „külön Románia”

Amint már szó volt róla, a számlálóbiztosok kiválogatása, felkészítése is igen sok kívánnivalót hagyott maga után. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Bukarestben a második kerületben öt napon át számlálóbiztos lehetett a szeptember végén megölt fővárosi taxisofőr potenciális gyilkosainak egyike, Cristian Gabriel Piper, aki kizárása után botrányt rendezve, követelte ötnapi járandóságát a népszám-

lálási illetékesek közlése szerint Pipert végül is nem a gyilkosság gyanúja miatt bocsátották el, hanem azért, mert kiderült: szellemi fogyatékos. Mindezek után viszont nagy kérdés, hogy miként tudta letenni a számlálóbiztos beosztás elnyeréséhez szükséges tesztet?

Ilyen körülmények között a népszámlálás adatai ha nem is éppen teljesen megbízhatatlanok, mindenképpen hozzávetőlegesek. Az biztos, hogy Románia lakossága 20 millió alá csökkent, ami igazolja a lakosságfogyatkozás éve óta érvényesülő trendjét.

Furcsa helyzet állt elő Bukarest esetében, amelyet a statisztikai intézet egyik munkatársa „külön Romániának” nevezett. Itt a számok zűrzavara uralkodik. A népszámlálás végén 1 628 426 fővárosi lakoshoz jutottak el a számlálóbiztosok, miután a statisztikai intézet egy nappal korábban még 1 665 605 személyről beszélt. A lakossági nyilvántartásban jelenleg azonban 2,1 millió bukaresti szerepel, a statisztikai intézet azonban tavaly év végén 1,94 millió-ról tudott. A Munkaügyi és

Szociális Védelmi Országos Intézet tudományos titkára, Cătălin Ghinăaru szerint viszont Bukarest lakossága 3 millió före tehető. Mint kifejtette, a biztosok „alaposan alulszámlálták” a bukarestieket, a hiányzó százezrek nem csupán a főváros szintjén, az országos viszonylatban is befolyásolják majd az eredményeket.

Az ország népessége Ceaușescu idején érte el maximumát; a művi terhesség-megszakítást gyakorlatilag lehetetlenné tevő, pontosabban csak négy gyermek után vagy 45 éven felül engedélyező rendelet nyomán az 1990. évi rendszerváltást megelőzően 23,2 millió lakosa volt Romániának. A 23. század második lakos 1987. december 3-án született a bukaresti Klinikai Kórházban. A kislány Elena Ceaușescu követelésére „hivatából” az Elena nevet kapta, amelyet a szülők „megpótolhattak” az általuk kívánt Ioana keresztnévvel. Năstase Elena Ioana nagykorúsítása évében, 2005-ben, azt tervezte, hogy jogot végez és verseket ír; egyben a materializmus esküdt ellenségeként határozta meg magát. ◀

Szíria: újabb arab atomhatalom?

Szíria felé fordult a világ figyelmest, hogy a líbiai helyzet megnyugodni látszik. Aszad elnök fenyegetőzik, miközben Damaszkusz fegyverkezik.

Gy. Z

▶ Noha tisztában voltak azzal, hogy a damaszkuszi rezsim pakisztáni segédlettel, egyszerre kétféleképpen is atomfegyvert akar kifejleszteni, nem lármázták fel a világot, sőt: semmit sem tettek azon kívül, hogy elszűnyesztették a vonatkozó jelentéseket, amelyek csak most kerültek napvilágra. Ha az ENSZ-en vagy az ENSZ Nemzetközi Atomenergia Ügynökségén (NAÜ) múlt volna, ezáltal sem kerülnek napvilágra.

A pakisztáni tudós

Az ENSZ ellenőrei azonosítottak egy korábban ismeretlen komplexumot Szíria területén, amely arra enged következtetni, hogy a szíriai kormány a pakisztáni atombomba atyjával, Abdul Kháder Khannal együttműködve igyekszik szert tenni olyan technológiára, amelynek segítségével atomfegyvert fejleszthet ki. Az ország északnyugati részén fellelt épület emlékeztet arra az urándúsítóra, amelyet ugyan csak Khan útmutatásai alapján építettek Moammer el-Kadhafi idején Líbiában, amikor a nemrég megölt dik-

tátor ugyancsak atomfegyverekhez szeretett volna jutni. A NAÜ megszerezte a levelezést, amelyet Khan és a szíriai kormány illetékes, Muhidin Issza folytatott. Issza tudományos együttműködést javasolt, és meg akarta látogatni Khan laboratóriumait azt követően, hogy Pakisztán 1998-ban sikeres kísérleti atomrobbantást hajtott végre.

Az al-Haszaka városban lévő komplexumot gyapotfeldolgozó üzemnek álcázták, és az ellenőrök nem találtak jelet annak, hogy bármilyen nukleáris tevékenység folyék itt. Mivel azonban az izraeli légierő 2007-ben megsemmisítette Szíria gyanított plutóniumgyártó reaktorát, az épület arra utal, hogy a damaszkuszi rezsim kétféle úton is megkísérelt atomfegyverhez jutni: urániummal és plutóniummal is. A zsidó állam vagy nemzetközi szakértők sohasem állították, hogy Szíria közel járt volna az atomfegyver kifejlesztéséhez. Jelenleg arra sem utal semmi, hogy a rezsim továbbra is titkos nukleáris programon dolgozna: a 2007-es izraeli légitámadás alighanem jó időre pontot tett az ilyen törekvésekre. Ha al-Haszakában valóban urá-

Abdul Kháder Khan, a pakisztáni atombomba atyja. Szíriában is ügködött volna?

nium előállítására folyt, úgy tűnik, ezt a programot félbehagyták.

Líbia centrifugái

A NAÜ ellenőrei azt követően figyeltek fel az al-Haszakai létesítményre, hogy intenzív elemzésnek vetették alá a legfrissebb közel-keleti műholdképeket. Erre az ösztönözte őket, hogy információkhoz jutottak: Khan alighanem ismét üzletet akar csi-

nálni valamely hatalommal, egy olyan kormánnyal, amelyről eddig még nem tudtak. A helyet, egy jókora ipari komplexumot, azt követően azonosították, hogy egy kuvaiti lap 2006-ban azt állította, Szíria titkos atomprogramot folytat al-Haszakában. Az itteni komplexumról készült műholdas felvételek nyomán döbbenetes hasonlóságokat fedeztek fel az épület és egy urándúsító tervei között. A terveket egy Khannal

kapcsolatos svájci vizsgálat során szereztek meg. A svájciak a Tinner család tagjai után nyomoztak, akikről azt gyanították, hogy ők csempészik a szükséges kellékeket Khan számára. Más dokumentumokat Líbia adott át a NAÜ-nek azt követően, hogy felhagyott nukleáris programjával. Líbia közölte, hogy tízezer urándúsításra szolgáló gázcentrifugát rendelt Khantól, és ezek leg többjét a tervek alapján felépítendő atomlétesítménybe szánták. Az ellenőr szerint az al-Haszaka városában található létesítmény gyakorlatilag azoknak a terveknek az alapján épült, amelyeket Líbiában is használni akartak. A nagy központi épület körül három kisebb helyezkedik el, ugyanabban az elrendezésben. Ugyanoda került minden apró részlet, még a parkolók és napellenzők is. Arra azonban nincs bizonyíték, hogy a szíriai atomlétesítményben valaha is lettek volna centrifugák.

Az elhallgatott város

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 2009-ben kérte, hogy a helyszínre látogathasson, később azonban nem erőltette az ügyet, mert jobban szereték volna, ha engedélyt kapnak az izraeliek által lebombázott létesítmény megtekintésére. Ehhez képest megdöbbentő, hogy a NAÜ soha, egyetlen nyilvánosságnak szánt jelentésében sem fordul elő al-Haszaka

város neve. Három másik szíriai földrajzi elnevezés szerepel, ezek azonban az izraeliek által megsemmisített helyszínre vonatkoznak.

Az IAEA ellenőrei egy alkalommal kaptak engedélyt a lebombázott reaktor helyének meglátogatására, majd hároméves szünet következett. Májusban közleményt tettek közzé, amelyben azt állították, a helyszínen valóban épülő nukleáris reaktor semmisített meg az izraeli légierő, és az ügyet azon nyomban az ENSZ Biztonsági Tanácsa elé utalták. Szíria ezután már nem volt hajlandó tovább együttműködni a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel.

Elaknásítják a határt

A szíriai hatóságok aláaknazzák a libanoni határ egyes részeit, miközben menekültek áradata hagyja el az országot a rendszerellenes tüntetések elleni véres leszámolások miatt. Egy névtelenül nyilatkozó damaszkuszi illetékes azt állította, hogy a határtérség aláaknázásával a hatóságok a Szíriába irányuló fegyvercsempészetet akarják megakadályozni. Sok szíriai rendszeresen átvált eddig a libanoni határon, és közülük egyesek a hatósági erőkkel szembe fordultak, de ezeket az aknatelepítés is azt a gyanút táplálja, Damaszkusz meg akarja akadályozni azt, hogy Libanon az ellenzék menedékhelyé váljék. ◀

Lap-top

A nap címe. Egy elpuskázott népszámlálás tanulsága, Lucian Davidescu, *Románia liberă*

Magyarázat. Azt, hogy a románok nem képesek normálisan megrendezni a népszámlálást (s ennél fogva az nem sokat ér, semmilyen belőle levont politikai következtetés nem legitím), előre megmondhattuk volna. Akármelyik adatát tekintjük majd, egy dolgot lehet elmondani róla: biztosan nem az a helyes. A cikk szerzője szerint három fő ok vezetett ehhez a helyzethez: 1. A kevés és főleg hibás kommunikáció, 2. A kérdőívek sok felesleges kérdése, 3. A személyi szám körüli baklövés.

Kinek higgyünk ezek után? Nehogy elmenjünk az évszázad beköpése mellett! A népszámlálást is – katasztrofálisan – lebonyolító Országos Statisztikai Hivatal Vergil Voineagu (aki a napokban hol azzal vált népszerűvé, hogy tökrészes-gyanús nyilatkozott a tévében, hol azzal, hogy nem sikerült elosztatnia a személyi szám körüli bizonytalanságot), kollégáival egyetemben a sajtót hibáztatja a zűrzavarért. Amikor az újságírók az intézmény szóvivőjétől ellentmondásos információkat kaptak és erre rákérdeztek, Voineagu örökre emlékeztető választ gyöngyözött ki: „Hát ha maguk elhiszik, amit egy szóvivő mond...” (!!!) Persze VV-nek igaza van, mi régen nem hiszünk el, amit a szóvivők mondanak –, de azért ez az önmarcangoló őszinteség lefegyverzett.

Éljen a király! A hét legjobb ironikus megjegyzése természetesen Adrian Năstăsescu, a legszemélyesebb és legkijáratottabb román politikustól származik, a *ziare.com* sajtóolvasói: „Minden nap meg kellene ünnepelni a királyt, mert így országon kívül tarthatnánk a kormányzat tagjait.”

A nap áhíre. A román labdarúgás becsültségéről és határozott fellépéséről híres vezetői határozatba foglalták, hogy ezután a bajnokság különböző osztályokban szereplő csapatok játékosainak sisakban és golyóálló mellényben kell kivonulniuk a pályára, a játékelemek pedig hologramok helyettesítik (aminek az az előnye is megvan, hogy nem ütköznek a játékosokkal és nem akad el bennük a labda).

Minden napra egy mondat

„A kacsák csendben rakják le a tojásaikat, a tyúkok kotkodácsolnak, mint az eszeveszett. És mi a következmény? Az egész világ tyúktójást eszik.”
Henry Ford

Növekedjétek és sokasodjatok?

Hétfőn, amikor Romániában befejeződött a népszámlálás, és kiderült, hogy százszoros nagyságrenddel fogyott az ország lakossága, kevesebben vagyunk, mint húsz millióan, valahol a nagyvilágban egy kisbaba megszületésével hétmilliárd főre bővült az emberiség.

Ma minden másodpercben öt csecsemő lát napvilágot, s két ember távozik a létből. Ez sokak számára ijesztő, kevesek számára jó hír. Ismét összecsaptak a napokban azok, akik az ökológiai lábnyom növekedésétől féltik a Földet – szerintük olyan hatása van az emberiségnek Gaiára, mint a vírusoknak a szervezetünkre, azaz pusztító –, s vitakoztak egy jót azokkal, akik viszont úgy vélik, hogy húsz-harminc milliárd embert is elbírna a hátán a Terra. Vannak még, akik szerint ma is érvényes a parancs: „Növekedjétek és sokasodjatok, és töltsétek be a földet, és hajtások uralkodjanak alá és uralkodjanak a tenger halain és az ég madarain és minden élőlényen, ami mozog a föld föl-

Ambrus Attila

lött!” A fejlődés eszerint nem bűn, csak az utóbbi időben látatják annak azokat, akik nem ismerik fel, hogy nem a túlnépesedés a veszélyes, hanem az egyensúlytalanság. (Kiszámították a demográfusok, hogy mind a hétmilliárdan elférnének Los Angeles metropoliszi övezetében, ha olyan sűrűn laktunk, mint a hollandok.) Az egyensúlytalanság viszont elgondolkodtató. Föld tartalékainak egyötödét az emberiség öt százaléka használja fel, több millió tonna ennivalót dobnak a kukákba a gazdagok, miközben százmilliók élnek tiszta víz és elegendő élelem nélkül. A legszegényebb országokban születik a legtöbb gyerek, a gazdag társadalmak korfája pedig korhadni kezdett. A múlt század elejéhez mérten is sokszorosan kényelmesebb életmódnak, a korszerű orvosi ellátásnak köszönhetően az átlagéletkor folyamatosan növekedik. Míg 1960-ban ötvenhárom év volt, mára hatvankilenc év, a fejlett ipari államokban közelít a nyolcvanhoz. Ahol a legtöbb élnek az emberek, ott a legkevesebb a gyerek, pedig az időseknek ugyancsak szükségük lenne majd gyerekeik

„Nem magának szaporul, valahol elhanyagodik az, amit oly buzgalommal produkál.”

támogatására, mivel az állami nyugdíjrendszerek sikertelensége kiviláglott. Elkerülhetetlennek látszik ezeknek az önző társadalmaknak az összeroppanása. Például a magyarságé, amely a születések szempontjából 2010-ben csak a 205. helyen állt. Európában az egyik legrövidebb élettartam éppen a magyarokra jellemző – megközelítően azonos a románokéval... –, mindkét országban vannak olyan vidékek, ahol az afrikai népcsoportok szintjére süllyedt a születéskor várható maximális életkor. Botorság lenne hát megismételni egyik jeles néprajzkutatónk, Venczel József tévedését, aki *A székely kérdés lényege* című, 1942-ben írt tanulmányában a bajok forrását a népeleségben látta: ennyi embert nem tud eltartani ez a föld... Igaz, azt ő is elismerte, hogy „a székelység hiába mutat fel szép természetes szaporulatot, mert nem magának szaporul, valahol elhanyagodik az, amit oly buzgalommal produkál”. Ez az elhanyagolás, mai szóval emigráció fokozza bajaink forrását, amelyről ma már tudjuk, hogy népességünk fogyása az,

még akkor is, ha a kisebbségi létezés nem elsősorban mennyiségi, hanem minőségi kérdés. A népesség alakulása néhány évtizeden belül világszerte új helyzetet teremt: a növekedés lassulni fog. Először az emberiség ismert történelmében. Ugyanis a kezdetektől 1985-ig a Föld népessége tízszer duplázódott meg, és az egyes kétszereződések között egyre rövidebb idő telt el. A becslések szerint az újkor kezdetén a világ népessége 5 millió fő lehetett. Míg az első megduplázódáshoz háromezer év kellett, az utolsóhoz már csak harmincöt év volt szükséges. Az irány már most megfordulni látszik. Néhány évtized múlva pedig megmosolyoghatjuk a mai túlnépesedéssel riogatókat, s büszkén mondhatjuk, mi, székelyek ebben is elsők voltunk, hiszen már Venczel József is megmondta... Erdély, Európa és a Föld is el tud tartani akár kétszer annyi embert is, ahányan ma lakják, ám csak akkor, ha emberiséggé szerveződik, ha úgy uralkodik világán, hogy közben egyensúlyteremtésre törekszik, s miközben a bálnak sorsán aggódik, nem közömbös számára a fázó, éhező, szomjúhozó embertársa sem.

Pálinka

Horváth István

Patriotizmus

SZELLEMLIDÉZÉS

Aztán ott volt a művelt texasi Texasból, aki úgy nézett ki, mintha egy színes, szélesvásznú monstrefilmből lépett volna közéjük, és aki, igaz patrióta módjára, úgy érezte, hogy a vagyonosoknak – a rendes embereknek – több szavazat jár, mint a csavargóknak, kurváknak, bűnözőknek, betegeknek, ateistáknak és nem rendes embereknek – azaz a vagyontalanoknak. Yossarian épp a ritmust szerelte ki a levelekből azon a napon, amikor a texasit behozták. Nyugodt, forró, zavartalan nap volt, mint a többi. A hőség rásúlyosult a tetőre, elfojtotta a hangot. Dunbar megint mozdulatlanul feküdt a hátán, kerekre nyitott szeme a mennyezetre bámult, mint egy játék babáé. Vadul dolgozott élete meghosszabbításán. Élete meghosszabbítását az unatkozás kultuszával kívánta elérni. Dunbar olyan vadul dolgozott élete meghosszabbításán, hogy Yossarian már-már azt hitte, beadta a kulcsot. A texasit betették az egyik ágyba a kórterem közepén, s nem sokkal ezután megosztotta velük nézeteit. Mintha rugók lökték volna fel, Dunbar felült.

– Ez az – ordított izgatottan. – Valami hiányzott... egész idő alatt tudtam, hogy hiányzik valami. Most végre megtudtam, mi hiányzik. – Öklével a tenyerébe csapott. – Nincs patriotizmus – nyilvánította ki.
– Úgy van – harsogott vissza Yossarian. – Úgy van, úgy van, úgy van. A virsli, a Brooklyn-híd. Anyuka hamuban sült pogácsája. Ez az, amiért mindenki harcol. De ki harcol a rendes emberekért? Ki harcol azért, hogy a rendes embereknek több szavazat jusson? Nincs patriotizmus, erről van szó. És nincs matriotizmus se.

Joseph Heller: a 22-es csapdája. Fordította Papp Zoltán

Kultúrtaoló

Nem kis megilletődéssel olvasom, hogy Sütő András életművének jogutódai, feltételezem a család, amely Magyarországon él s tisztában van a mostani politikai és művészeti happeninggel, nem kívánja viszontlátni az erdélyi író drámáit az Új Színház műsorán. Ez annál is inkább meglepő, mert Sütő András nevét odaát elsősorban a konzervatív, Erdélyt sirató, népmemzeti aranyos vitézek tűzték zászlajukra. Kisajátítása teljesen jogtalan, de hát ki törődne manapság ezzel, amikor sokkal fontosabb dolgok forognak kockán, el kell tüntetni a magyar kultúrából azt a szellemet, amit a liberalizmus, az urbanizáció képvisel, még akkor is, ha ezzel a polgárosodás eszméi és vívmányai is megnyomorodnak. S ha már idáig fajultunk, az is izgat, mikor és ki fogja meghívni az Új Színházat, ha megmarad a Dörner-Csurka páros a teátrum vezérloptjánál, ide hozzánk Erdélybe, jelesül a székelység körébe, addig is, amíg mindenki magyar állampolgár és választófejedelem lesz és naponta át fog rándulni, hogy megnézhesse az addigra jelentősen felszaporodott antilibis és antibolsi színházak játékát, amint tették ezt korábban is, amikor még nem kapott be ez az átkozott baloldali filoxéra-szemlem színházi szőlőskertjeinkbe. Sőt az sem közömbös, ki megy mégis ki ott rendezni, játszani, egy követ fűni...

Arra is kíváncsi vagyok, milyen játékkendőt hoznak le a végekre Új Színházék. Persze a nemzeti klasszikusokat sem védi meg, nincsenek jogutódok a nemzeti emlékezetben és jóérzésen kívül. És világklasszikusokat, bár ezekben erősen csökken a konzervatív irány és tartalom, magyar ember, ha nagyon akar, kesereghet saját sorsán, nem kell mindenféle Lear-eken és Hamleteken bánkódni. Nagy bajban lesz a Tarlós/lovasszínház. Hiszen az élő szerzők vagy még létező jogutódok sorra mondják le meghívásaikat, megtagadják az Új Színházat, rendezők és színészek fordítanak hátat az ellenemzeti Intézménynek. Most tehát az intendáns Csurka darabjait veszik elő, amelyeket még az illegitim kommunista rendszerben illegitim sikerrel játszottak, s előkotorják a szellemi rongyoszsák aljából azokat a műveket, amiket különösebb gond nélkül át lehet rendezni, írni, mázolni.

Bizonyosan lesznek szabadtéri előadások

Gyergyószentmiklóson a négyes kilométerkőnél, ahol mostanában a székelység legjobb gondolkodói gyűlnek össze az autonómia tolerancia-változatait kidolgozni. Húzófénynek meghívják Öt, aki a leginkább tarolt. A Tarlóst. Mint tudjuk, a 4-es kilométernél több a fenyő, mint a liberális kultúra. Ezért nevét ott fatarlósnak ejtik majd honjaink.

Sebestyén Mihály

Büdzsé, mostoha időkre

ÜMSZ-összeállítás

► Emil Boc kormányfő a Nemzetközi Valutaalap (IMF) képviselőivel való tegnapi esti találkozáson arról biztosította a külföldi hitelezők delegációját, hogy kabinete „rossz időkhöz illő” költségvetést készít elő jövő évre, amely garanciát szolgáltat arra, hogy Románia „nem kerül viharba”.

Jó idők, rossz idők

„A rosszat jobb megelőzni és makrogazdasági stabilitásunk megszilárdításán dolgozni. Amint az ma nyilvánvalóvá vált, különös tekintettel Görögországra, az elkövetkezőkben nemigen fogunk jó híreket kapni Európából, ezért 2012-től nem is a jó dolgokra készülünk fel. Ha azonban jó idő lesz, mindannyiunk sorsa jobban alakul majd” – fejtette ki Boc.

A román miniszterelnökhöz hasonlóan Jeffrey Franks, a washingtoni pénzügyi minisztertervezője

ugyancsak a viharos jelképű világgazdasági helyzet leírására – elmondása szerint ugyanakkor Románia jelenleg jobban fel van vértézve a mostoha körülmények ellen, mint két évvel ezelőtt. Sietett hozzátenni: mindebben nagy szerepe van annak, hogy az IMF a kormányval együtt dolgozott nagyon fontos intézkedések meghozatalán, amelyen például a folyó mérlegnek vagy a fiskális hiánynak a visszaszorítása, vagy a strukturális reformok megvalósítása. „Tehát annak ellenére, hogy nehéz időköt élünk, szilárdabb és stabilabb gazdaságra támaszkodva nézhet az ország elébe a nehézségeknek” – fogalmazott az IMF-szakember.

„Biztató mutatók”

Jeffrey Franks szerint annak ellenére, hogy az általa vezetett küldöttség még nem végzett a költségvetési tervezet tanulmányozásával, a jelenlegi mutatók „mindent

Jeffrey Franks szerint az ország most jobban kiállja a viharos idők próbáját, mint két évvel ezelőtt

összevetve” jó eredményekkel kecsegtetnek, a kormány pedig közel áll ahhoz, hogy a kitűzött hiánycélt tartani tudja.

Mint ismeretes, annak ellenére, hogy már rég kicsúszott az erre előírt határidőből, a kormány még mindig nem küldte meg a parlamentnek megvitatás céljából a 2012-es költségvetés tervezetét amíg erről nem konzultált az ország külföldi hitelezőivel, az IMF, az Európai Bizottság és a világbank képviselőivel. A parlament költségvetési bizottságának tagjai egyöntetűen hangsúlyozták annak szükségességét, hogy a jövő évi költségvetésnél kisebb hiánnyal kellene számolnia, ugyanakkor nagyon kicsinek látják az esélyét annak,

hogy a kormánynak sikerül ezt elérnie.

Az elmúlt napokban Emil Boc mellett Traian Băsescu államfő is több ízben hangzott, hogy jövőre „óvatos” költségvetést kap az ország, arról azonban máig csak találgatások vannak, hogy ez a gyakorlatban mit is jelenthet. Míg a *Mediafax* által megszólaltatott kormányparti politikusok szerint ez tulajdonképpen arra való utalás, hogy a választási évben „csak korlátozott mértékű” lesz a kiadások aránya, az ellenzék politikai „mézesmadzagként” tekint erre az ígéretre. ◀

RMDSZ: Kevés esély a nyugdíjak aktualizálására

„Bár a most készülő költségvetés nem titkos, még mi sem láttuk a benne szereplő sarkszámokat” – fogalmazott lapunknak Gyerkó László RMDSZ-es szenátor, aki szerint a költségvetés végleges formája várhatóan két-három hét múlva kerül a parlament elé. A politikus szerint azonban azt már most sejteni lehet, hogy az RMDSZ által kért módosítás – amely a nyugdíjak és a közalkalmazottak fizetésének régi szintre való visszaállítását indítványozta – nem lesz lehetséges január elsejétől. „A jelenle-

gi gazdasági helyzet tükrében, és ez alatt nem csak a romániai gazdasági helyzetet értem, sajnos nem látok esélyt az RMDSZ által javasolt módosítás kivételére, legalábbis jövő évi esejétől. Persze ez még nem azt jelenti, hogy esetleg az év második felében, a költségvetés kiegészítéskor nem változik ez. Amennyiben gazdasági növekedés lesz tapasztalható, minden bizonnyal ismét újraszámoljuk és átgondoljuk a lehetőségeket” – jelentette ki Gyerkó. (Baloga-Tamás Erika)

Oldódik a sertéshúsembargó?

Totka László

► A román sertéshús európai uniós embargójának feloldásáról is tárgyal majd Valeriu Tabără mezőgazdasági miniszter jövő hét elején John Dali közösségi fogyasztóvédelmi és egészségügyi biztossal. A szaktárcavezető nem rejtette véka alá elégedetlenségét azt illetően, hogy az ügyre hosszú idő óta nem találtak megoldást – ebben pedig szerepet játszott az országos Allategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Hatóság (ANSVSA) mulasztása is.

A cél közös

„Elégedetlen vagyok, ami az ANSVSA munkáját illeti, ugyanis az uniós biztosok sok kérdésre nem kaptak választ. Pontosabban a leendő exportőrök farmjai körüli védelemről, illetve ezek igazgatásáról van szó, illetve az állatok mozgásteréről és a vadászatról. A folyamatos ellenőrzések biztosítása ugyanakkor bizonyos költségekkel jár, amely további problémákat vet fel” – fogalmazott Tabără. Csutak Nagy László, az állategészség-

ségügyi és élelmiszerbiztonsági hatóság igazgatója lapunk kérdésére nem kívánta kommentálni a miniszter kijelentését, mindössze annyit mondott: a cél, hogy közösen tudják bizonyítani a tisztaságát és megteremtsek a feltételeket az exporthoz.

Ellenőrzött farmok

Érdeklődésünkre, hogy a hatóság milyen lépéseket tett annak érdekében, hogy megszűnjön a sertéshús embargó Romániával szemben, Csutak elmondta, 2009-ben, a kötelező védőoltások befejezése után átérték egy állandó ellenőrző folyamatra, úgynevezett monitorizálásra, hogy bebizonyítsák, nincs több fertőzés. A hatóság idén kidolgozta az úgynevezett kanalizált táprendszer proceduráját, amely révén a bejegyzett és állatorvosi engedéllyel, ellenőrzött működő farmoktól származó sertéseket be lehet szállítani - szintén ellenőrzött - vágóhidakra, ahonnan a disznóhús majd tovább szállítható az uniós piacra.

„Az eljárás folyamatban van, júliusban az EU illetékes szerve ellenőrizte ezeket

farmokat és vágóhidakat, ha pedig december 8-ig be tudjuk bizonyítani, hogy ez a monitorizáló folyamat országos szinten működőképes, akkor van remény, hogy már 2012 januárjában előrelépés történjen az exporttilalom feloldásában. Ez első körben azt jelenetene, hogy engedélyeznek a sertéshúskivitel hűtött vagy fagyasztott formában” – mondta el Csutak Nagy László.

Kivétel a konzerv

Mint ismeretes, miután 2002-ben megszűnt a kötelező sertéspesztis elleni oltás, gócpontok jelentek meg az országban, ezért olyan jellegű szigorításokat vezettek be, amelyek nem teszik lehetővé a romániai disznóhús exportját. 2007 óta pedig az uniós országokban minden olyan hazai termék forgalmazása tilos, amely disznóhúst tartalmaz. Ez alól csupán a hőkezelt termékek, azaz a konzervek képeznek kivételt. A gócpontokat felszámolandó 2006 decemberében újra bevezették a kötelező védőoltást, aminek köszönhetően 2007 óta nem is regisztráltak több betegséget. ◀

Januártól olcsóbb lesz a hálózaton kívüli hívás

T. L.

► Jövő év január elsejétől mintegy 30 százalékkal csökken a mobiltelefonról kezdeményezett hálózaton kívüli hívások díjszabása Romániában. Az Országos Kommunikációs Hatóság (ANCOM) döntése értelmében 2012 első napjától a mobilhálózatok között az árak nem haladhatják meg a per centkenti 0,0405 eurót, ráadásul jövő év szeptemberétől a szolgáltatóknak további 24 százalékkal kell csökkenteniük a tarifát, amely legfeljebb 0,0307 euró lehet majd per centként. Más ütemben és arányban ugyan, de olcsóbbak lesznek a vonalas rendszerben kezdeményezett hívások is: 15 százalékos áresés következtében a jelenlegi 0,97 eurócent helyett, januártól már csupán 0,89-et kell fizetniük az előfizetőknek, 2012. július elsejétől pedig ennél is kevesebbet, 0,67 centet, amely további 18 százalékos csökkenést jelent.

„Az intézkedés európai uniós előírás szerint történik, az Európai Bizottság

A hazai előfizetőknek öröm az uniós árharmonizáció

döntése alapján, amelynek célja az egységes piac létrehozása a közösségen belül” – magyarázta az ÜMSZ-nek Moldován József távközlési és informatikai államtitkár, hozzátéve, ez szorosan összefügg a roamingtarifák egységesítésével is. „A végső cél, hogy Európában egységes tarifákon lehessen telefonálni” – mutatott rá az államtitkár.

Az ANCOM sajtóközleménye külön hangsúlyozza azt is, hogy a szolgáltatóknak a továbbiakban nem lesz lehetőségük különböző

Csökken az alapkamat

T. L.

► Tegnap ülésein 0,25 százaléppal 6 százalékosra csökkentette az irányadó alapkamatot a Román Nemzeti Bank igazgatótanácsa. Romániában már másfél éve, 2010 májusa óta változatlan volt a 6,25 százalékos alapkamat, és a banki szakértők többsége arra számított, hogy ez jövő év elejéig így is marad. A jegybank illetékesei ezzel a csökkentéssel ösztönözni kívánták a gazdasági növekedést, illetve a banki hitelezés fellendülését. „A döntést mindenképp pozitívnak tartom, amely fellendítheti a lejalapú hitelezést, és általában a banki kamatok csökkentését” – összegezte lapunknak Kereszturi Zsolt banki szakember. Mint magyarázta, ez azért következhet be, mert jelenleg a jogi és magánszemélyek szinte összes hitelére változó kamatot számolnak, a bankközi alapkamat pedig – az úgynevezett Robor – szintén csökkenő tendenciát mutat. A jegybanki döntés azt követően született meg, hogy az utóbbi időben a vártnál gyorsabb ütemben csökkent az infláció. Szeptember volt sorozatban a negyedik hónap, amikor a fogyasztói árindex csökkenést mutatott, amelyben nagy szerepet játszott az idei kiváló mezőgazdasági termés. Az 1990 óta legkisebb, 3,45 százalékos éves pénzhiágulás hosszú idő után először illeszkedik be a jegybank által meghatározott célinflációba. ◀

díjszabásokat alkalmazni a nap különböző óráiban. A *Mediafax* emlékeztet, hogy a mobiltelefonszolgáltatók közül a Vodafone Románia és Orange Románia legutóbb 2009. január elsején módosították áraikat, a Cosmote Románia, Telekomobil, illetve RCS&RDS pedig tavaly július elsején.

A vonalas hálózaton tevékenykedő telekommunikációs cégek számára viszont 2009 júliusa óta nem hatóságilag előírt kötelezettség a díjszabások csökkentése. ◀

Cenzus: híjával találtattunk

Cs. P. T.

Csak a későbbiekben derül majd ki, hogy a hétfőn este lezárult romániai népszámláláson tapasztalt visszaélések torzították-e a magyar népességre vonatkozó adatokat – nyilatkozta lapunknak Kovács Péter. Az RMDSZ főtitkára emlékeztetett: a szövetség zöld számaira „több ezer” hívás érkezett a népszámlálás ideje alatt, ám csak egy részük szólt visszaélésekre vonatkozó panaszokról, sokan tájékoztatást, eligazítást kértek a cenzus menetéről. Az egyik leggyakrabban jelzett rendellenesség az volt, hogy a számlálóbiztos nem tette fel a megkeresett személy etnokulturális jellemzőire (nemzetiség, anyanyelv, vallás) vonatkozó kérdéseket. „Ezekre a kérdésekre a megkeresett személynek nem volt kötelező válaszolni, ám a számlálóbiztosoknak kötelező volt rákérdezni az adatokra” – magyarázta. Emlékeztetett arra is, hogy korábban a beérkezett panaszok nyomán az RMDSZ felszólítására az Országos Statisztikai Intézet (INS) több településen is elvégezte a szükséges korrekciókat.

Kovács tájékoztatása szerint jelenleg a szövetség megyei szervezetei összesítik a regisztrált, írásban tett óvácsok számát, s részben ezek alapján lehet megállapítani, mekkora lehetett az aránya a visszaéléseknek. Emellett rendellenességekre utalhat az is, ha a feldolgozás folyamán kiderül: aránytalanul sok a vegyes lakosságú településeken azoknak a kérdő-

Ilyés Gyula: nem bírságolunk senkit!

Nem hajlandók megbírságotolni a polgármesterek azokat, akik megtagadták a személyi számuk közlését a számlálóbiztosoktól. „Hogyan büntessen meg egy állami hatóság valakit azért, mert egy másik állami hatóság félretájékoztatta? Ez nem normális, egyetlen bírságot sem fogunk kiszabni” – jelentette ki a *Hotnews*-nak Ilyés Gyula. Szatmárnémeti polgármestere arra utalt, hogy korábban a statisztikai hivatal (INS) szóvivője közölte: nem kötelező a személyi szám rögzítése a népszámláláskor. Utóbb a szóvivőt menesztették, s a hivatal vezetői megerősítették: az adat közlése kötelező, megtagadásáért 4-5 ezer lejes bírság is kiszabható.

Emil Bochoz fordult az EMNT és az EMNP

Fotó: Sinos M. Zoltán

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Néppárt nyílt levélben jelezte Emil Boc kormányfőnek és Traian Igaş belügyminiszternek a népszámlálási megfigyelők által tapasztalt szabálytalanságokat. A levél tartalmát tegnap Kolozsváron sajtótájékoztatóon ismertette Toró T. Tibor, az EMNT ügyvezető elnöke (*képvén jobbra*) és Gergely Balázs, az EMNT közép-

erdélyi régiójának elnöke. A két szervezet azt szeretné, ha a népszámlálási megfigyelők a végeredmények közzétételéig követelnék az adatfeldolgozást, ennek érdekében perelni is hajlandók. Toró hangsúlyozta: ha kiderül, hogy a népszámlálás eredményeit meghamisították, az EMNT és az EMNP panaszt tesz az Európai Bizottságnál és az Európai Parlamentnél.

íveknek a száma, amelyeken nem szerepelnek a nemzetiségre vonatkozó adatok. „A tapasztalt visszaélések mennyisége és milyensége függvényében döntjük el, hogy milyen lépéseket teszünk a továbbiakban, akár Bukarest, akár Brüsszel irányában” – magyarázta. Az RMDSZ főtitkára mindemellett nem gondolja úgy, hogy a rendellenességek a magyarság ellen irányuló, tudatos kampány részei lettek volna. „Nagy szerepet játszott ebben a kérdőbiz-

tosok képzetlensége, a népszámlálás szervezetlensége. Nem csodálom, hogy az Országos Statisztikai Intézet vezetője a lemondását fontolgatja” – mondta Kovács.

A főtitkár hasznosnak nevezte az RMDSZ népszámlálás előtti tájékoztatási kampányait. „Szerintem a romániai magyarok 95 százaléka egy percig sem volt bizonytalan azzal kapcsolatban, milyen nemzetiséget diktáljon be a kérdőbiztosnak. A tájékoztató kampányaink a maradék 5 százalék mozgósítását célozták” – jelentette Kovács Péter, aki példaértékűnek nevezte az egyházak, a civil szervezetek összefogását annak érdekében, hogy a népszámlálás az erdélyi magyarság szempontjából sikeres legyen.

Beszédes számok

Mint ismert, az INS hétfőn ismertetett adatai szerint a kérdőbiztosok összesen 8.387.153 lakást és

19.599.506 személyt regisztráltak a népszámlálás során. Ez a szám azonban nem azonos Románia állandó lakosságának számával. Az INS fel is hívta a figyelmet, hogy a közölt adatok nem tartalmazzák a különböző intézményekhez (például a hadsereghez) tartozó személyek, illetve a bentlakásokban élő egyetemisták számát. A statisztikusok január végére ígérték az első reális, ám ideiglenes adatokat az összlakosságról.

A statisztikai hivatal által hétfőn közölt adatok azonban így is beszédesek. Ezek alapján Kiss Tamás szociológus úgy becsülte, hogy 18,5 millió körüli lehet Románia állandó lakosságának száma. A szakember emlékeztetett, hogy a számlálóbiztosok által jelentett mintegy 19,6 millió főhöz hozzáadódik ugyan a bentlakásban élő egyetemisták vagy a kaszárnyákban regisztrált katonák száma, ám levonódik egy jóval jelentő-

sebb tétel, a huzamosabb ideig külföldön tartózkodó személyek száma. „Ezt az utóbbi, vélhetően milliós nagyságrendű tételt a legtöbb megyében beleszámolták a jelentésükbe a kérdezőbiztosok” – magyarázta Kiss Tamás.

Erőteljes szuburbanizáció

A szociológus szerint a hétfőn közölt adatok érdekessége, hogy az úgynevezett szuburbanizációs folyamat (a városból a város környéki településekre történő költözés) erőteljesebb, mint amire a szakemberek számítottak. Kiemelkedő ebből a szempontból Kolozsvár esete: az önkormányzat 400 ezer fölé várta a lakosság számát, ehhez képest a kérdezőbiztosok 314 ezer főt regisztráltak a kincses városban a népszámlálás alatt. „Ez az adat az egyetemisták számát, illetve a huzamosabb ideje külföldön tartózkodó személyek számát is magában foglalja, s ha ezeket levonjuk, 300 ezer alatt lehet Kolozsvár reális népességszáma. Tehát az önkormányzat hatalmasat tévedett, ami azzal magyarázható, hogy Kolozsvárt sokkal többen használják életterükként, mint ahányan laknak is a városban” – magyarázta Kiss Tamás. Ezt szerinte kiválóan illusztrálja, hogy Szászfenes népességszáma például 22 ezer lett, vagyis nagyobb, mint Aranyosgyéresé. Ehhez hasonlóan ugrott Gyalu, Kisbács és Apahida népességszáma is

Kiss szerint a székelyföldi adatok alapján megkövethető az a kijelentés, hogy a népességcsökkenés ebben a régióban kisebb az országos átlagnál. A szociológus szerint ezt elsősorban a migrációs folyamatok változásai magyarázzák. „A kilencvenes évekkel szemben, amikor Székelyföldről erősebb volt a kivándorlás, mint máshonnan az országban, jelenleg a régió alulreprezentált a migrációs folyamatokban” – véli a szociológus. ◀

Röviden

A köpeci szil az Év Fája

A köpeci szil nyerte meg az Év Fája versenyt, amelyet a Polgár-Társ Alapítvány másodszor hirdetett meg Romániában. A szervezők közleménye szerint a háromszáz éves mezei szilfaóriás Köpecfalutól északra, a Barót vize fölött átívelő híd szomszédságában, egy néhai vízimalom udvarán áll. Az imponáló méretű, több mint 35 méter magas háromágú fatamuzsálem körmére 1,3 méter magasságban 7,3 méter, így átöléséhez öt felnőtt emberre van szükség. Az internetes szavazás nyomán több mint 13 ezer szavazatot kapott a nyertes fa, és ezzel megelőzte a vágási tölgyet, amely több mint 12 700 voksot kapott.

Jól halad a lombikprogram

Összesen 451 kérést hagyott jóvá négy hónap alatt az Egészségügyi Minisztérium bizottsága azoknak a pároknak, akik szeretnének bekerülni a szaktárca idén elindított mesterséges megtermékenyítési programjába. „Elégedettek vagyunk, hogy a program viszonylag rövid időn belül működőképessé vált. Ugyanakkor a sikeresen elvégzett beavatkozások aránya viszonylag alacsony, jelenleg mintegy 12 százalékos, ezért azt szeretnénk, ha az érintett felek aktívabban vennének részt a procedúra kivitelezésében” – nyilatkozta Ritli László egészségügyi miniszter.

Vízben születés Csíkszeredában

Vízben születésre és apás szülésre is lehetőség lesz hamarosan a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórházban, erre a célra külön helyiség áll majd rendelkezésre, miután felújítják a születet. A szülész-nőgyógyászati osztályon kívül az elkövetkező hatvan napon még korszerűsítik az újszülött-, a gasztroenterológiai és az urológiai osztályt, valamint a sürgősséget is – közölte tegnap Vitos Attila orvosigazgató is.

„Elaltatott” kutyatörvény

ÚMSZ

Ismét elhalasztotta tegnap a végzavazást a képviselőház a kóbor kutyákról szóló törvényről. Robert Anastase házelnök tájékoztatása szerint az újabb halasztásra azért volt szükség, mert a frakciók abban egyeztek meg: csupán azokról a jogszabály-módosításokról szavazzanak, melyeket korábban a szakbizottságok elutasítottak. Hozzátette, a végzavazásra vélhetően a jövő héten kerül majd sor.

A képviselőház már március óta vitatja – döntő házként – a kóbor kutyák sorsáról rendelkező törvényt. A

végzavazást azóta sorra elhalasztották, s a jogszabály visszakerült a házbizottságokhoz. Legutóbb azért került le a napirendről a törvény, mert a Szociáldemokrata Párt (PSD) nem egyezett bele abba, hogy a szavazás titkos legyen.

Eközben az állatvédők szervezetek továbbra is elégedetlenek a tervezet előírásaival, többek között azzal, hogy a jogszabály az önkormányzatok hatáskörébe utalta a gazdátlan ebek esetleges elaltatását. A törvény szerint a helyhatóságoknak helyi népszavazáson kell kikérniük a lakosság véleményét a módszerről. ◀

Fehérikítik a feketemunkát

Kovács Zsolt

A szigorúbb ellenőrzések miatt Háromszéken csökkent a feketemunka. Liliana Balmuş, a Kovászna Megyei Munkafelügyelőség igazgatóhelyettese sajtótájékoztatóján elmondta: augusztus-október időszakban mindössze 12 személyt értek tetten, amint feketemunkát végez. Az áprilisban életbe lépett új munkatörvénykönyv az ediginél szigorúbb bünteti a törvénytelen alkalmazásokat, a munkaadók akár büntetőjogi felelősségre is vonhatóak, de a munkavállalók is

bírsághatóak. A munkafelügyelők tavasz óta folytatnak ellenőrző akciókat, vizsgálják a munkaszerződéseket. Háromszéken májusban kiemelkedően sok feketemunkást találtak, szám szerint 29-et, azt követően havonta 7 és 10 között mozgott a tetten ért feketemunkások száma.

Liliana Balmuş szerint a munkaadókat minden feketemunkásért egyenként 10 ezer lejre bírságozták, és egyelőre egy munkavállalót büntettek 500 lejre. Az igazgatóhelyettes kifejtette: egyelőre nem büntetik a munkavállalókat, mert a magas munkanélküli-

ség miatt kényszerülnek elfogadni a felajánlott feketemunkát is. Háromszéken 52 ezer aktív munkaszerződés van bejegyezve, ebből 2560 meghatározott időszakra szól – mondta Liliana Balmuş, aki szerint ez nem jelenti azt, hogy a megyében ennyien dolgoznak, mert lehet, hogy egy személynek több szerződése is van.

Kovácsna megyében az elmúlt három hónapban 331 bírságot róttak ki 135.800 lej értékben, de csak 3150 lejt tudtak ebből behajtani, mert a vállalkozók többsége élt a fellebbezési jogával – mondta

az igazgatóhelyettes. Silviu Crăciun munkafelügyelő hozzátette: augusztus-október időszakban 384 munkavédelmi ellenőrzést végeztek, amelyek során több mint 600 bírságot róttak ki 850 ezer lej értékben. Felhívta a figyelmet, hogy munkabaleset esetén kizárólag a munkaadókat vonják felelősségre, még akkor is, ha az alkalmazott vétkezett. Crăciun szerint idén 19 munkahelyi baleset történt Háromszéken, ebből három volt halálos. Tapasztalatok szerint a legveszélyesebb ágazatok a fakitermelés, a feldolgozás és építkezés. ◀

Röviden

Székely kapu
a székely múzeumnál

A Székely Nemzeti Múzeumba menekítették Tusa Csaba tulajdonos adományaként Futásfalva legrégebbi, 1833-ból való székely kapuját. A múzeum szakemberei szerint a kapu Háromszék középvidékének jellegzetes, ritka típuspéldánya. A dúsan díszített nemesi kapukkal vagy a színelvvel pompázó udvarhelyszéki példányokkal ellentétben a futásfalvi kapu szerényen díszített, ám gyönyörűek az arányai és a deszkakivágásainak az esztétikája.

Kormánypénzek
kulturális folyóiratoknak

Közel másfél millió lejjel támogat a kormány 36 kulturális kiadványt, köztük több magyar lapot is. A *Mediafax* információi szerint a *Helikon* és a *Korunk* 50 ezer, a *Székelyföld* 40 ezer, a *Cimbora* című gyermeklap 25 ezer, a *Várad* folyóirat pedig 20 ezer lejt kap a kormánytól. A tegnap elfogadott határozat ugyanakkor azt is előírja, hogy egészítsék ki azoknak a megyéknek a költségvetését, amelyekben kulturális lapokat adnak ki. Maros Megye Tanácsa százezer lejt kap, amelyből fele-fele arányban finanszírozza a *Látó* és *Vatra* című lapok megjelenését.

Félidőnél a színházfesztivál

F. I.

„Az idei Bukaresti Színházi Fesztivál (FNT) színvonala talán magasabb, mint a korábbi években. Látászik, hogy a szervezők arra törekedtek, hogy a legjobbat hozzák el, mindegy, hogy honnan” – értékelte lapunknak a félidőhöz érkezett rendezvényt Zsehránszky István színikritikus. A szakember úgy véli, a fesztiválnak különösen jót tesz, hogy a bemutatásra kerülő darabokat egyetlen személy, Alice Georgescu választja ki, „sokkal egységesebb fesztiválképet adva”. Mint mondta, idén visszaszorult a fesztivál nemzetközi jellege, de ez nem ment a minőség romlására.

Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a huszonegyedik alkalommal megrendezett fesztivál a budapesti Nemzeti Színház *Három nővér* című előadásával nyitotta meg kapuit. Az előadást Andrei Șerban világhírű román rendező állította színpadra, aki Zsehránszky elmondása szerint újfent bebizonyította, hogy remekül tud együtt dolgozni a magyar társulatokkal. „Beszédes, hogy a Șerban-ciklust magyar színházak illusztrálják a fesztiválon” – szögezte le lapunknak a színikritikus, hangsúlyozva, a nagy román rendező és a magyar nyelvű

A budapesti Nemzeti Színház művészei Andrei Șerban irányításával léptek fel Bukarestben. Fotó: Mihaela Marin

társulatok együttműködése nagyon gyümölcsöző.

Nagy szerzők,
nagy darabok

A november 6-ig tartó rendezvény tematikáját a szervezők úgy állították össze, hogy az idén Andrei Șerban és a nagy orosz drámaíró, Anton Pavlovics Csehov kerül a középpontba. Összesen négy olyan előadást hívtak meg, amelyet az Egyesült Államokban élő világhírű rendező állított színpadra. A budapestiek által játszott *Három nővér* mellett, amely Șerban magyarországi rendezői debütjét jelenti, a Kolozsvári Állami Magyar Színház bemutatta a *Ványa bácsi*, valamint a *Suttogások és sikolyok* című előadását. A fővárosi Bulandra Színház pedig a szintén Șerban által rendezett *Ivanovot* adta elő. A színházi fesztiválon egyébként a Csehov-darabok mellett William Shakespeare-műveket is játszanak, de Dosztojevszkij

bemutatók is lesznek. Ugyanakkor a legújabb román drámák közül Lia Bugnar *Felii* (*Szeletek*) című darabja is színpadra kerül a seregszemlén.

Az összesen 32 előadást, 15 konferenciát és hat könyvbemutatót felvonultató fesztiválon erőteljes a magyar jelenlét. A kolozsvári társulat három produkcióval

Vastaps
a kolozsváriaknak

– mesélte az előadás kulisszatitkairól Zsehránszky – ám nem kellett távoznia, mi több, az előadás után is hosszú percekig csak ült a helyén.”

(a Șerban által rendezett *Ványa bácsi* és a *Suttogások és sikolyok* mellett a központi válogatásban a Tompa Gábor rendezte *Leonce és Léna* szerepel) lépett a fővárosi fesztiválközönség elé. Zsehránszky István színikritikus kérdésünkre elmondta, a kolozsváriak nagyszerűen játszottak a fővárosban, a közönség vastappsal jutalmazta őket, ami nem csoda, hisz mindhárom előadásuk a legjobbak közül való. „A Tompa Gábor rendezte *Leonce és Léna*ra eljött Irina Petrescu is, aki Georg Büchner vígjátékában annak idején Liviu Ciulei irányításával játszott. Am a sor szélére kért jegyet, hogy feltűnés nélkül elmehessen, ha nem tetszik a modern verzió – mesélte az előadás kulisszatitkairól Zsehránszky – ám nem kellett távoznia, mi több, az előadás után is hosszú percekig csak ült a helyén.”

Alice Georgescu, a romániai színházkritikusok társaságának elnöke a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház *A velencei kalmár* és az M Stúdió Mozgásszínház *Othello és hón szeretett Desdemónája* című előadását válogatta be a seregszemlére. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata november 5-én és 6-án Anton Pavlovics Csehov *Platonov* című drámáját mutatja be. ◀

Kolozsvári múzeumünnepek

S. M. Z.

► Rendezvény- és kiállítás-sorozattal ünnepli fennállásának hatvanadik évfordulóját a Kolozsvári Szépművészeti Múzeum. A kincses város kulturális életét meghatározó intézmény vezetősége a könyvbemutatókkal, szakmai előadásokkal, kerekasztal-beszélgetésekkel és zenei estekkel teletűzdelt évfordulós rendezvénysorozattal fel kívánja hívni a kolozsváriak figyelmét a Bánffy-palotában működő múzeum fontosságára. Az első nagyobb kiállításra és szakmai beszélgetésekre az

Erdélyi Műemlék-restaurátorok Egyesületének jóvoltából kerül ma sor, a múzeumban 95 kortárs hazai képzőművész – köztük Bartha Ciupe Ernő, Vlad Ciobanu, Ion Deac, Kádár Károly, Kolozsi Tibor, Kocsis Rudolf, Vasile Soponariu, Marius Vesa – alkotásait tekinthetik meg az érdeklődők. Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a ma kezdődő, *Rejtett örökség. Fedélszerkezetek örökségértékének tudatosítása* címet viselő rendezvényt főleg a laikus közönségnek szánták a szervezők, ezúton is tudatosítani kívánják a kolozsvári műem-

lék épületek értékét és fontosságát. A Szépművészeti Múzeum „íróportrék” sorozatának részeként az irodalomkedvelő közönség ma délután Horia Bădescu költővel is találkozhat, aki *E toamnă nebun de frumoasă la Cluj* (*Őrülten szép az ős Kolozsváron*) című verseskötetét mutatja be. November nyolcadikán az érdeklődők a Magyarországon élő Bardocz Lajos grafikai kiállításának megnyitóján vehetnek részt. Érdekes eseménynek ígérkezik Erwin Kessler művészettörténész november 9-i, *A kortárs román képzőművészet pillanatai* című előadása is. ◀

Hangverseny a holtaknak

Totka László

► Az elhunytak és minden-szentek emlékének adóz ma esti koncertjével a Nagyváradi Állami Filharmónia. Műsoron stílszerűen Maurice Ravel *Pavane egy infánsnő halálára* és Couperin *Sírjánál* című művei, valamint Luigi Cherubini *e-moll rekviemje* énekarra és zenekarra szerepel – számolt be tegnapi sajtótájékoztatóján Tódor Albert, a filharmónia igazgatója.

„A morbidnak hangzó címek mély spirituális jellegű, rafináltnak mondható muzsi-

kát takarnak, amely egyáltalán nem nevezhető depresszív zenének” – mondta Romeo Rîmbu a hangverseny karmestere. Ugyanakkor hozzátette: úgy érzi, mióta változott a filharmónia művészeti igazgatója, koherensebb a filharmónia repertoárja – mindegyik koncert egy esemény, nemcsak a nagy hozzáértéssel összeállított műsor miatt, hanem azért is, mert mindegyik egy-egy különleges alkalomhoz kapcsolható.

A tegnapi sajtótájékoztatóon Tódor Albert ugyanakkor azt is elmondta, hogy jö-

vő héttől kezdődik a kéthetente megszólaló kamara-koncertek.

Lászlóffy Zsolt karigazgató a karácsonyi koncerttel kapcsolatban kifejtette: reméli, hogy a kórus alacsony létszáma ellenére is meg tudnak felelni a művészi követelményeknek, ugyanis néhány esetben a harmincválhány fős kórus duplájára lenne szükség. Elmondta, adventre a cappella koncerttel készülnek egy debreceni kórusal együttműködve, de a létszámihiány miatt az intézmény templomi kórusok közreműködésére is nyitott. ◀

HIRDETÉS

A fekete leves
a kávéfőzés története

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum és a Fazekas & Kimmel Gyűjtemény közös kiállítása

Supa neagră
istoria cafelei

Expoziția Muzeului Maghiar al Comerțului și Turismului, a Muzeului Maghiar al Tehnicii și Transportului și a Colectiei Fazekas & Kimmel

Marosvásárhelyi Múzeum
Maros Megyei Múzeum
2011. október 7. - 2012. január 6.
Târgu-Mureș
Muzeul Județean Mureș
7 octombrie 2011 - 6 ianuarie 2012

Szatmárnémeti Múzeum
Szatmár Megyei Múzeum
2012. január 13. - 2012. március 16.
Satu Mare
Muzeul Județean Satu Mare
13 ianuarie 2012 - 16 martie 2012

Julius Meinl
nka
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
NEMZETI EMLÉKORRÁS MINISZTERIUM
transindex
A NAPOS OLDAL
krónika
új magyar szó

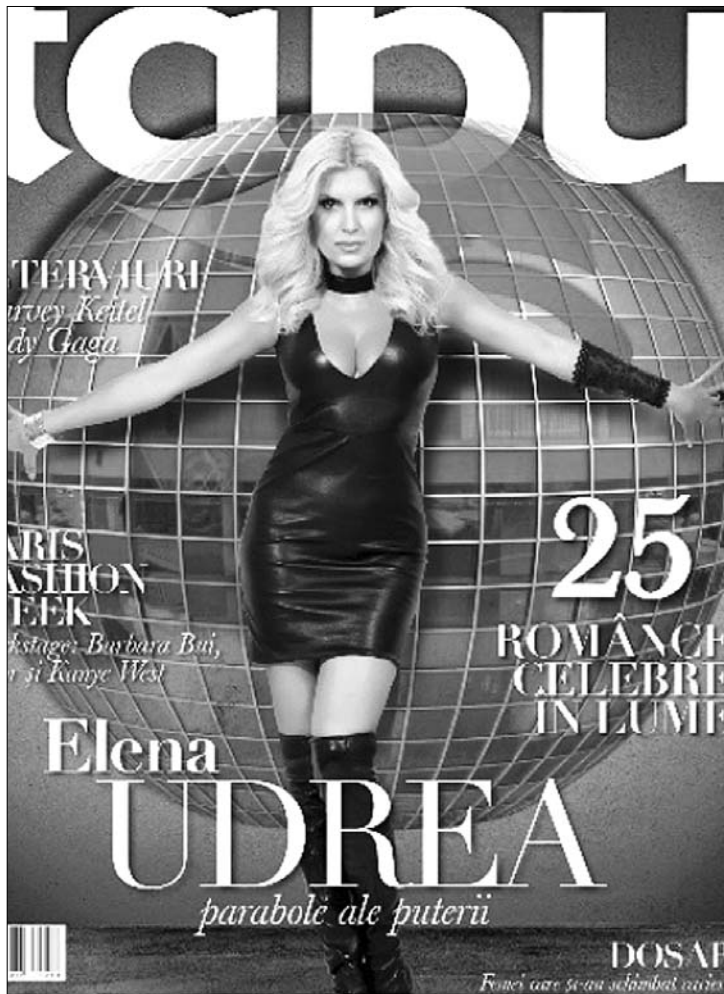

Szex és politika, címlapon

ÚMSZ

► Fekete lakkszerkóban tündököl a *Tabu* című román női magazin novemberi számának címlapján Elena Udrea fejlesztési és turisztikai miniszter. A magazin tegnap megjelent számának borítóján egy, a Földet birtokló dominaként lakkminiben és combszimbólumokban jelenik meg a politikus, mint az erő és hatalom megtestesítője.

„A novemberi lapszám témája az erős, hatalmon lévő nők volt, a szőke miniszter asszony pedig tökéletesen megfelel ennek az ideálnak. A szépség és az érzékiség etalonja” – indokolta a címlapfotó-választást Dan Silviu Boerescu, a lap kiadóigazgatója. A *Tabu* *HotNews.ro*-hoz eljuttatott közleménye szerint: Udrea a „világmegváltó” nők megszemélyesítője, hiszen úgy hat korára, hogy ő maga nem adja fel személyiségét (akárcsak Jackie Kennedy), hazája érdekében a világ hatalmasaival fej fej mellett küzd (mint Kleopátra), a nők politikai részvételéért harcol (Eva Perónhoz hasonlóan), vagy van bátorsága a nehéz gazdasági helyzetben reformokat végrehajtani, és a változások motorjaként is jelen van (akárcsak Madonna). A miniszter a Facebook oldalán is reklá-

Elena Udrea, a *Tabu* új címlapsztárja, a világhódító domina szerepében

mozza a vele készült lapszámot: „Szőkék, barnák vagy vörösek, a tehetséges, bátor, ambiciózus és erős nők bármit elérhetnek, amit akarnak” – írja bejegyzésében, és mindenki figyelmébe ajánlja a magazinban szereplő róla készült fotósorozatot, amelyben a történelmi személyiségek bőrébe bújik. Amúgy Udreának nem ez az első ilyen jellegű szereplése, 2009-ben a *The One* magazin címlapján érzéki politikusnő szerepében pózolt.

Udrea nem az egyedüli a román politikusok között, akik a mondani lapok címlapján való szereplést választják. Radu Mazăre, Konstanca polgármestere azzal „ír történelmet”, hogy első olyan román férfi, aki a *Playboy* címlapján szerepel. Őt azonban nem valamely nemes eszme vezrelte: a szociáldemokrata politikus egyszerűen a hódító férfi szerepét öltötte magára, néhány igencsak dekoratívnak nevezhető hölgy társaságát élvezve. A polgármesternek sem ez az első címlapszereplése, mint ahogyan sajátos öltözékeivel is mindig magára vonja a figyelmet. A hab a tortán pedig az, hogy saját bevallása szerint azért hiányzott pártja országos tanácsának üléséről, mivel éppen a *Playboy*-nál volt fotózás. ◀

Kettős tükör

Mellbe tütött az a hír, hogy az FBI nyomozói közzétették a napokban több video- és fényképfelvételt a 2010-ben lebuktatott, Oroszország Anyácskájához visszatért kémekcékről, akik többszörös bohóckodásukkal csak azt érték el, hogy közröhej tárgyává váljanak. Emellett egyikük, egy Anna Chapman nevezetű, csapnivalóan rosszul kémkedő, ámde annál mutatósabb hölgy még Putyin (miniszter)elnök közvetlen környezetében is fel-felbukkant csífos bukása után. Sajnos, elképzelhető, hogy az orosz-amerikai „újrabaratkozások” csúcstalálkozóinak előestéjén leleplezett kémek ágyútöltelék voltak, akik egy igazi, a világmédia és az amerikus hatóságok szemé elől gondosan elrejtett valódi kémakcióról terelik a el figyelmet. És még mindig a hamburgerzabálók jártak a legjobban, mert a kiöregedett Pamela Anderson helyett ők maguk állítottak elő egy újabb szexszimbólumot. Igaz: akaratlanul és öntudatlanul.

(prier)

Röviden

Az ETV „műsorvezetője” lesz Markó Béla

A romániai magyar közösséget közvetlenül érintő közéleti témákat elemző beszélgetéssorozat indította a Kós Károly Akadémia (KKA) és az *Erdélyi Magyar Televízió*. A következő beszélgetést Románia regionális átszervezése témakörben szervezik a marosvásárhelyi Bernády Házban, Kelemen Hunor, az RMDSZ elnök, Tamás Sándor Kovászna megyei önkormányzati elnöke, Novák Levente történész és Csutak István régiópolitikai szakértő részvételével. A műsor házigazdája Markó Béla, a Kós Károly Akadémia Alapítvány elnöke.

Felgújtották egy francia satirikus lap szerkesztőségét

Elpusztította egy Molotov-koktél a francia *Charlie Hebdo* nevű satirikus lap szerkesztőségét – adta hírül az *Index* a BBC-re hivatkozva. A támadás egy nappal azután történt, hogy a lap Mohamed prófétát nevezte meg a következő, *Charia Hebdo*-ra átkeresztelt száma főszerkesztőjeként. A lap arra ragált ezzel a húzással, hogy iszlamisták nyerték az első tunéziai szabad választást. „Nincs többé újságunk. Minden felszerelésünk elpusztult” – mondta a *Charlie Hebdo* szerkesztője. A Molotov-koktél keddről szerdára virradó éjszaka dobták a párizsi szerkesztőségre. Sérültekről egyelőre nincs hír. A *Charlie Hebdo* már 2007-ban is magára haragította az iszlam világot, mert átvette a dán Mohamed-karikatúrákat.

Apróhirdetés

Eladó Uzonkafüzdőn (Kovászna megye) telekönyvezett, emeletes, fából épült nyaraló. Ár: 10 000 euró. Telefon: 0752-863 170.

Eladó 1996-os Subaru-Justy autó. 1,3, 4x4, elektromos tetőablak, 5 ajtó, megkímélt állapotban. Ár: 2600 euró. Telefon: 0744-350 207.

Sztársarok

Harmincéves a Metallica

Hírosszefoglaló

► Idén ősszel ünnepli fennállásának harmincadik évfordulóját a világ legismertebb metal bandája, a Metallica. A kerek évfordulót négy különleges klubkoncerttel fogja megünnepelni az együttes december elején. A nagyjából 1200 fő befogadására alkalmas San Franciscó-i Fillmore lesz a helyszíne a VIP-vendégekkel, ritkán játszott dalokkal és egyéb extrákkal megspékelt buliknak – amelyekre a szimbolikus jegyár 19.81 dollárba kerül. Az együttes története ugyanis 1981-ben kezdődött, amikor a 18 éves James Alan Hetfield meglátta Lars Ulrich 17

éves dán srác hirdetését az egyik helyi újságban, miszerint „egy dobos metal muzsikuskokat keres, hogy Tygers Of Pan Tang, Diamond Head és Iron Maiden nótákra jammeljen”. Ekkortól datálható a Metallica megalakulása, igaz, az első találkozás után kellett még pár hónap, míg 1981 októberére hivatalossá is vált a dolog. Első felvételük, a *Hit The Lights* a következő év elején jött ki a Metal Massacre válogatáson. Ezen még James Hetfield játszott a basszus témákat is, a szólóért pedig Lloyd Grant felelt. Az első felállás Dave Mustaine szólógitáros és Ron McGovney basszusgitáros csatlakozásával jött létre, akik azon-

ban szűk két év elteltével távoztak a csapatból.

Az első stabil felállás 1983-ra alakult ki Lars Ulrich dobos, James Hetfield énekes/gitáros, Cliff Burton basszusgitáros és Kirk Hammett gitáros személyében. Az 1983-ban megjelent *Kill 'Em All* című első albumuk újszerű, agresszív stílusával lefektették a thrash metal alapjait. Az 1984-ben, illetve 1986-ban megjelent *Ride the Lightning* és *Master of Puppets* albumaikkal lassabb, epikus hangvételű, összetettebb dalokkal bővítették zenéjük határait. Az egyre népszerűbb zenekar 1986-os turnéján Cliff Burton közlekedési baleset során életét veszítette, helyére Jason Newsted került.

Az igazi áttörést az 1991-ben megjelent *Metallica (Black Album)* hozta el számukra, melyen a korábbiakhoz képest rövidebb, slágeresebb dalok kaptak helyet. A tizenötösörös platinalemez máig a legsikeresebb albumuk, amely 2009 decemberében a legkelendőbb album volt a Nielsen SoundScan adatai szerint. Világszerte több mint százmillió albumot adtak el, ebből több mint 57 milliót az Amerikai Egyesült Államokban. Pályafutásuk során eddig kilencszer nyerték Grammy-díjat, és a VH1 100 Greatest Artists of Hard Rock listáján az ötödik helyre kerültek. Romániában eddig háromszor koncerteztek 1999-ben, 2008-ban és 2010-ben. Az együttes jelenleg a nagy meglepetést keltett Lou Reeddel közös speciális album befejezésén dolgozik, de hamarosan nekilátnak a következő sorlemeknek is, méghozzá Rick Rubin producerrel. ◀

San Franciscói megabulival ünnepli 1981-es megalakulását a Metallica

Gyermekbarát közszolgálati

MTI

► A magyarországi kereskedelmi televíziók több reklámat sugároznak a gyermekműsorok alatt, mint a közszolgálati csatornák. A Médiatechnika vizsgálatból kiderült, hogy a kereskedelmi csatornákon lényegesen magasabb volt a reklámok aránya, mint a közszolgálati televízióknál. A legtöbb ilyen hirdetéssel a TV2-n találkozhattak a nézők, amelyeknek legnagyobb része valamilyen játékot népszerűsített. Az RTL Klubon sugárzott reklámok több mint 60 százaléka kizárólag a gyerekeket szólította meg, itt volt a legnagyobb aránya például az élelmiszerhirdetéseknél. A Médiatechnika arra is felhívta a figyelmet, hogy a cégek esetenként megtévesztő és manipulatív reklámozási technikákat alkalmaznak annak érdekében, hogy rávegyék a kiskorúakat termékeik megvásárlására. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, București, Lipsani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

November 3., csütörtök

Az év 43. hete és 307. napja, hátravan 58 nap

Ma Győző, Bálint, Hubert, Ida és Szilvia napja van.

A Győző férfinév 19. századi nyelvújítás kori névalkotás a Viktor magyarosítására.

A Bálint a latin Valentinus családnévből származó férfinév. Az alapszó valens jelentése erős, egészséges.

A Hubert germán eredetű férfinév, jelentése: értelem + fényes, híres.

A Ida germán eredetű női név, jelentése: tevékeny, sebény.

A Szilvia a Szilviusz férfinév női párja.

Holnap a **Károlyok, Karolák, Linák, Lászlók, Mózesek** és **Sarolták** ünnepeinek.

Évforduló

- 1777 – Megkezdte működését a Nagyszombatból a budai királyi palotába áthelyezett tudományegyetem.
- 1825 – Széchenyi István Pozsonyban az országgyűlés kerületi ülésén felajánlja birtokai egyévi jövedelmét a Pesten megalapítandó Magyar Tudományos Akadémia céljára.

• 1956 – Átalakul Magyarországon a nemzeti kormány, bekerül a kisgazda B. Szabó István, a parasztpárti Bibó István és Farkas Ferenc, valamint a szociáldemokrata Fischer József és Kelemen Gyula, a honvédelmi miniszter Maléter Pál lesz. Kádár János és Münnich Ferenc Moszkvában megalakítják a magyar ellenkormányt.

Vicc

Százados a bakához:
– Ha nem inna annyit, már régen altiszt lehetne.
– Lehet – feleli a baka –, de ha egyszer bepíáltam, akkor tábornoknak érzem magam.

Recept

Narancsos csirkemell
A megszózott, borsózott, 0,5 kg-os csirkemellet csikokra vágjuk és megpároljuk, majd egy kicsit lepírtjuk. Eközben két narancsot megtisztítunk, egy pórét felkarikázunk és tejfölből, majonézből tartárt készítünk. A narancsot beleszeljük, a felkarikázott pórét belerakjuk a tartárba, és a kihűlt csirkemellet is hozzákeverjük.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ha jutalom várása nélkül tudnánk élni, akkor életünk hasonlatos lenne a mennyországhoz. Am dolgaink és cselekedeteink mögött mindig ott bujkál a haszon és az érdekek, ezért aztán életünk inkább pokolra hasonlít. A jutalom akkor igazán jó, ha váratlanul, kegyelemszerűen jelenik meg az életünkben. Amikor nem vársz semmit és

kapsz, akkor nemcsak boldog vagy, de a szíved mélyén méltatlannak is érzed rá magadat. Ez pedig alázathoz vezet, az alázatos ember öröme pedig megszentelt öröm. Ha számítás a jutalomra, akkor piacolsz és nem vagy külön egy kofánál. Inkább kapj valamit, amit nem érdemelsz meg, és ezt tudod is, mint azt gondold, hogy valami kijár neked.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A közös érdeklődésű barátaival számos örömteli percet tölthet. Saját magát próbálja a legjobb formába hozni, hogy jól érezze magát.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Meghatározó változásokra számíthat magánéletében. Ha párkapcsolatról van szó, hagyatkozzon a józan ítélőképességére.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Próbálja lazán venni a dolgokat. A problémákat egyedül nem képes megoldani, amelyek a családi körében adódnak.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Kedvűre való a fejlődés, az átalakulás. Előnyben részesíti az újdonságszámba menő, ötletes módszereket.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Egy, a főnökével kapcsolatos ügy egyre kellemetlenebbé válik. Becsületétől vezérelve megpróbálja rendbe tenni az ügyet.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Őn nemi szeret kockázatot vállalni, de ma érzi, hogy némi hazárdírózással kilábalhat a bajból.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Egy ismerőse, aki nagyra tartja önt a tehetségéért és képességeiért, tekintélyes szakmai partnernek mutatja be. Fontos, hogy megtanuljon tárgyalni.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Parttalan vitába bonyolódik egy nagyhangú alakkal. Bármilyen határozottan hírdeti is elveit, az összetűzés arra készíteti, hogy jobban átgondolja saját nézeteit.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Sosem árt megvizsgálni, mennyire védett a lakása. Ha rendes zárai vannak, az álmai is nyugodtabbak.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A mai napon minden cselekedtet kellemes következmények követik. Az érzelmeik is nagy szerephez jutnak.

VIZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A Hold a Vizöntőben jár, és rengeteg új ötlete támad a munkával kapcsolatban. Számítatlan tapasztalatra tehet szert.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Kerülje annak az embernek a társaságát, aki az utóbbi időben udvariatlanul viselkedett önrel. A feszültségeket oldja fel.

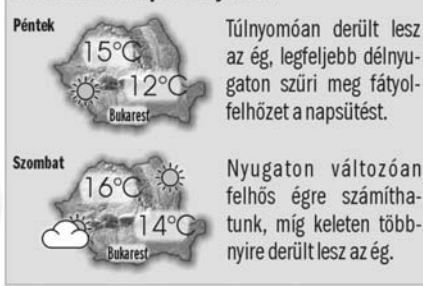
Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A keleti és déli országrészben kezdetben erősen felhős lesz az ég, majd felszakadozik a felhőzet, míg nyugaton derült, napos időre van kilátás. Csapadék nem valószínű, a változó irányú szél mérsékelt marad.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	derült, napos idő	17°C	-1°C
Brassó	sok napsütés, kevés felhő	11°C	-2°C
Bukarest	napsütés időnként felhősödéssel	11°C	5°C
Csikszereda	sok napsütés, kevés felhő	11°C	-2°C
Kolozsvár	sok napsütés, kevés felhő	14°C	-1°C
Marosvásárhely	sok napsütés, kevés felhő	12°C	-2°C
Nagyvárád	derült, napos idő	16°C	2°C
Szatmárnémeti	sok napsütés, kevés felhő	14°C	-2°C
Temesvár	derült, napos idő	16°C	-1°C

Felnőttképzés

Horváth István

***	BÉGETNI KEZDI!	... MÁTE: A TENKES KAPITÁNYA	ALÁCSÜNG	ÉREM EGYIK FELE	REGISTRED	JOBBAN MONDVA	T RÉFÁS ÖTLET	AZ EGYIK VÉRCSONY	KUDARCOT VALL, ÖSZ-SZEOMLIK
CSIRIZBE KERÜL									
TUSKÓT HASIT					PÜPOS TULOK				
***	ÖSSZETETT SZÓ RÉSZE				OROSZ NŐI NÉV			GAUSS	
AMPLITÜDÓ JELE	AMELY IDŐPONT ÓTA	OIL OF ...; PIPERE					RÉSZBEN KAJÁNI!	EMBERTÁRSAIN MIDIG SEGÍTŐ	
ÉN EGYEDÜL		RITKA FÉRFINEV					KÁRTYALAP		
IRÁNYZAT (RÓV.)			KASTÉLY			BIBLIAI ALAK			
BIZONYOS IDEJE			VAJDASÁGI TELEPÜLÉS			PUSKAVÉGRE KAP			
KÖZTUDOMÁSÚ				OTTMARAD					
A LEGNAGYOBB FELSZIGET				VILÁGBAJNOKSÁG (RÓV.)					
						DARÁL			

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ
és a Szabad Sajtó Alapítvány

94.0 MHz PROFÍ RÁDIÓ
A ZENE ARAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

95,1 fm
Paprika Rádió
Fűlön csíp.

95 FM
SICULUS
Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Újabb bukta a Sahtarnak

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Szentpétervári Zenit ismét áthúzta Mircea Lucescu edző számításait, s ezúttal 1-0-ra legyőzte az ukrán Sahtar Donyecket a Bajnokok Ligája G csoportjában. A házigazda oroszok Lombaerts 45. percben szerzett góljával nyertek, a román tréner szerint teljesen megérdemelten. „Az első féldőben sokkal jobban játszottak, mint mi. Mi félve léptünk ellenük, nagy teret engedtünk nekik. Lett volna esélyünk a második játékrészben, de sajnos nem tudtunk betalálni a kapuba” – értékelte a szakvezető, aki nagyon reméli, hogy a Porto és az Apoel elleni találkozókra felépülnek a sérültjei, és hatékonyabban futbaloznak majd. A G csoport keddi másik összecsapásán a Porto 2-1-re kikapott az Apoel pályáján, így négy forduló után az öszszetett ál-

lása: 1. Apoel 8 pont, 2. Zenit 7, 3. Porto 4, 4. Sahtar 2.

A BL egyik nagy meglepetése Belgiumban volt, ahol a Tózsér Dániellel és Koteles Lászlóval felálló Geneknek sikerült pontot szereznie a vendég Chelsea ellen. Kötelesek ráadásul sikerült büntetőt hárítania, így az angol sztár csapat ellen 1-1-es döntetlent harcoltak ki. Az E csoport másik összecsapásán a Valencia 3-1-re verte a vendég Bayer Leverkusent. Az állás: 1. Chelsea 8 pont, 2. Leverkusen 6, 3. Valencia 5, 4. Genk 2.

A F csoportban tartalékosaival kísérletező Arsenal csak gól nélküli döntetlent tudott elérni a vendég Marseille ellen, a Dortmund viszont hazai pályán 1-0-ra legyőzte az Olympiakoszt. Az állás: 1. Arsenal 8 pont, 2. Marseille 7, 3. Dortmund 4, 4. Olympiakosz 3.

A H csoportban is volt meglepetés, hiszen az AC Milan megbotlott Minszkben a fehér orosz BATE

Boriszov stadionjában, s csak 1-1-es döntetlent könyvelt el. A Barcelona FC ellenben simán hozta a kötelező három pontot, 4-0-ra

nyert Csehországban a Plzen ellen, s ezzel bebiztosította helyét a legjobb tizenhat között. Az állás: 1. Barcelona 10 pont, 2. Milan

8, 3. BATE 2, 4. Plzen 1.

A tegnapi mérkőzések közöttük a Manchester United–Galac-találkozó, lapzártánk után kezdődtek.

A kékezes Zenit nem kegyelmezett Mircea Lucescu ukrán csapatának, s mindhárom pontot megtartotta

Röviden

Horia Tecău a legjobbak között

A Horia Tecău és Robert Lindstedt alkotta teniszpárosnak most először sikerült kvalifikálnia a világ legjobb nyolc egyéni teniszesejét, illetve párosát felvoulatató Bajnokok Tornájára, amelyet az idén Londonban rendeznek meg november 20. és 27. között. A román-svéd duó jelenleg az ötödik helyen áll a világranglistán.

Radu Bica előzetesben

A Kolozsvári Ítéletábla az ügyesség javára döntött, s 29 napra szóló előzetes letartóztatásba helyezte Radu Bicát, a Kolozs Megyei Tanács alelnökét. A demokratika-liberális politikust kenőpénz elfogadásával vádolja az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA), mivel a gyanú szerint összesen 25 ezer eurót kapott egy vállalkozótól, hogy annak segítsen megszerezni a Kolozsvár Aréna karbantartási jogát.

Kész visszavágni a Steaua

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Rapid győzni akar, a Steaua pedig lemosni magáról a szégyenfoltokat, míg a Vaslui egy döntetlennel is megelégedne a labdarúgó-Európa Liga mai játéknapján.

A legnehezebb helyzetben minden bizonnyal a Steaua van, hiszen Ilie Stan edzőnek több alapemberét is nélkülöznie kell a ploiesti-i mérkőzésen történtek miatt. Céljuk azonban, hogy bebizonyítsák, az izraeli 5-0-s vereség a Maccabi Haifa ellen nem mérvadó, képesek visszavágni a két héttel ezelőtt elszenvedett kudarcért. Egy győzelemre pedig nagy szüksége lenne az együttesnek, hiszen eddig csak két pontot gyűjtöttek a J csoportban, előtűk a Schalke hét pontnál tart, míg a Haifa hatot szerzett. A németek az egy ponttal sereghajtó Larnacát fogadják. A bukaresti összecsapást 22 órától a ProTV élőben közvetíti.

A Rapid sincs egyszerű helyzetben, hiszen a Steaua elleni rangadón megsérült Coman kapus még mindig fájjalja a kezét, így varsói szereplése még kétséges. A csapatnak viszont győznie kell, mert jelenleg három ponttal a harmadik a C csoportban, előtte az Eintracht Frankfurt már kilenc pontnál tart, míg a lengyelek hat ponttal állnak a második helyen. A hollandok vélhetően már ma bebiztosítják továbbjutásukat, hiszen az eddig nyeretlen Telavivi Hapoel fogadják. A bukaresti vasutasok Legia elleni, lengyelországi találkozóját 20 órától közvetíti élőben a ProTV.

Viorel Hizo, a Vaslui vezetőedzője egy döntetlennel is megelégedne a listavezető Lisszaboni Sporting ellen, hiszen egy ponttal is megőrizné esélyeit a továbbjutásra. A D csoportban jelenleg két ponttal harmadik Vaslui 20 órákor fogadja a portugál alakulatot. A kvartett másik összecsapását Olaszországban rendezik, ahol a másik, eddig két pontot szerző együttes, a Lazio és a Zürich mérkőzik meg.

Az Európa Liga negyedik fordulójának további párosítása: **A csoport:** Rubin Kazany–Tottenham, Shamrock

Rovers–PAOK. **B csoport:** Vorskla–Standard Liege, Köbenhavn–Hannover. **E csoport:** Maccabi Tel-Aviv–Stoke City, Besiktas–Kijevi Dinamo Kijev. **F csoport:** Salzburg–Athletic Bilbao, Paris Saint-Germain–Pozsonyi Slovan. **G csoport:** Metaliszt Harkiv–Malmö, Austria Wien–AZ Alkmaar. **H csoport:** Braga–Maribor, Birmingham City–Bruges. **I csoport:** Celtic Glasgow–Rennes, Atlético Madrid–Udinese. **K csoport:** Twente–Odense, Fulham–Krakkói. **L csoport:** Athéni AEK–Moszkvai Lokomotiv, Anderlecht–Sturm Graz. ◀

Változtatnának a szabályzaton

Lapzártáig nem hozott döntést a Román Labdarúgó-szövetség fegyelmi bizottsága a ploiesti-i Petrolul–Steaua-mérkőzésen történtek ügyében, de még a testület ülése előtt többen is úgy nyilatkoztak: noha a bukarestiek két játékos, Martinovic (kézpütkös) és Stanca nem érdemelnek eltiltást, a szabályzat értelmében mégis egy forduló ki kell majd hagyniuk a ta-

lálkozón kapott piros lap miatt. Mint ismert, a játékvezető a kispadra küldte a két futballistát, amiért azok megütötték a Galamazra támadó ploiesti-i szurkolót. Bármilyen abszurdnak is tűnik a helyzet, a sármester szabályosan járt el, épp ezért a helyi illetékesek az európai szövetséget kérik majd arra, hogy az ilyen esetekre iktasson be egy kitételt a szabályzatba.

Rekordlétszám Párizsban

Súlyemelés

ÚMSZ

▶ Rekordlétszámú részvétellel várható a most hétvégi, franciaországi súlyemelő-világbajnokságon, a londoni olimpiai kvóták jelentős részét Párizsba közzeli Disneylandben szerzhetik meg a sportolók. Az idén összesen 101 ország hétszázánál is több versenyzője mérkőzik meg, ebből a női mezőnyben 65 ország 265 sportolója fog szerepelni, míg a férfiaknál 92 ország 450 súlyemelője nevezett be.

Románia nem utazhat Franciaországba a legerősebb kerettel, Ninel Miculescut ugyanis doppingvétel miatt egy életre eltiltották a versenyzéstől. Pedig a 26 éves súlyemelőtől érme-

ket és olimpiai kvótát remélt Petre Becheru edző, ráadásul a büntetésről szóló hírt megviselte a válogatottbeli csapattársakat. Ennek ellenére a szakvezető nagyon reméli, hogy tanítványai a megmérettetésre összeszedik magukat és teljesítik a célkitűzést: négy férfi versenyzőnek akarnak jegyet váltani az olimpiára. Aranyéremre ezúttal is a 94 kg-os súlycsoportban szereplő Valeriu Calanceának van a legjobb esélye. Mellette Marius Gâscan (62 kg), Antoniu Buci (69 kg), Adrian Ghişoiu (77 kg), Răzvan Martin (77 kg) és Gabriel Săncrăian (85 kg) mérkőzik meg a vb-n. A hölgyek mezőnyében egyedül Roxana Cocoş (63 kg) képviseli majd Romániát.

Magyarországot a női csapat, valamint két férfi ver-

senyző fogja képviselni, de Gyurkovics Ferenc (105 kg) és Nagy Péter (+105 kg) számára a vb nem bír ötkarikás jelentőséggel, hiszen az egyetlen, még megszerezhető kvótához még pontokat kell gyűjteni, így azt csak az Európa-bajnokságon harcolhatják ki. A hölgyeknek azonban már most jó esélyük van arra, hogy jegyet váltsanak Londonba, most véglegesíthetik a törökországi Antalyában korábban megszerzett két kvótát. Ráadásul ha előrébb tudnak lépni a 18. helynél, akkor három hölgy is elutazhat majd az olimpiára. Böfkő János megbízott szövetségi kapitány keretében Nagy Nikolett (63 kg), Bazsó Bianka (69 kg), Krutzler Eszter (69 kg), Szepesi Martina (75 kg) és Magát Krisztina (75 kg) szerepel. ◀

Győzött a Brassói Fenestela

Létkorong

ÚMSZ

▶ A Brassói Fenestela visszavágott a Steauának a hétvégi vereségért, és hazai pályán 9-4-re iskolázta le a bukarestieket a jégkorong-MOL-liga alapszakaszának keddi játéknapján. A mérkőzést ugyan a vendégek kezdték jobban, Mihai Georgescu vezetését szerzett a piros-kékeknek, majd Borsos Attila egyenlítő góljára Andrei Butochnov választott. Ezután viszont már a Brassó irányította a játékot: Borsos duplázott, majd Antal Zsombor és Nagy Csaba is megzörgette az ellenfél hálóját. Ion Timarunak és a

hajrában Viorel Nicolescutnak sikerült szépítenie, de a házigazdák Casey Bartzén, Varga Milán, Filip Richárd és Zsók Levente révén büntettek. Ez fontos győzelem volt az erdélyi alakulat számára, hiszen a Steaua az első számú riválisa Romániában. Az összetettben most tovább növelte előnyét: 28 ponttal áll a negyedik helyen, míg a bukarestiek 17 ponttal a hetedik a nyolcas mezőnyben.

A román bajnok már kevésbé volt eredményes kedde: a Csikszeredai Sportclub 4-1-re kikapott Dunaújvároson, az Acélbikáktól. A vezetést ugyan Mihály Ede megszerezte a hargitaiaknak, de a rangadó többi részében

már csak a „székely kapuban” landolt a korong. A csikiak viszont még így is az alapszakasz eddigi legeredményesebb csapata, hiszen 15 lejátszott mérkőzésen összesen 35 pontot gyűjtöttek, míg a Dunaújváros 17 mérkőzésen szerzett ugyanennyi pontot.

A budapesti alakulatok derbijét a házigazda Ferencváros nagy fölényrel, 14-5-re nyerte meg a sereghajtó Újpest ellen.

Legközelebb holnap lépnek pályára a csapatok, Brassó–Fehérvár-, Steaua–Ferencváros-, Dunaújváros–Miskolc-párosításban, majd vasárnap Steaua–Fehérvár- és Csikszereda–Ferencváros-mérkőzést rendeznek. ◀